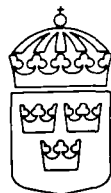

Regeringens proposition 1991/92:25

med förslag om tilläggsbudget I till
statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Prop.
1991/92:25

Regeringen förelägger riksdagen vad som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 31 oktober 1991 för de åtgärder och de ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Anne Wibble

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m.m. på tilläggsbudget I till statsbudgeten för innevarande budgetår. De anslag som begärs uppgår till 8 196,8 milj.kr. Den största delen av detta belopp, 3 560 milj. kr., avser utgifter för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Därutöver föreslås ytterligare 2 771 milj.kr. till sysselsättningsskapande åtgärder, varav 1 500 milj.kr. avser investeringar i trafikens infrastruktur och 950 milj.kr. vissa byggnadsinvesteringar. 200 milj.kr. begärs till lokaliseringsbidrag.

Drygt 1 678 milj.kr. begärs till omställningsåtgärder i jordbruket m.m. beloppet skall tillföras jordbruket i huvudsak i form av ett bidrag per djur eller per hektar av olika grödor.

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsråden Wibble, Hellsvik, af Ugglas, Björck, B. Westerberg, Odell, Unckel, Ask, Friggebo, Olsson, Hörnlund, Lundgren, P. Westerberg

Proposition med förslag om tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Statsrådet Wibble anför:

I prop. 1991/92:10 om statsbidrag till förbättringar av den fysiska miljön i skolorna har föreslagits att stimulansbidrag till detta ändamål tidigareläggs, motsvarande 600 milj.kr., samt att nämnda belopp anvisas på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92.

Regeringen har i proposition 1991/92:40 om vissa socialförsäkringsfrågor föreslagit riksdagen att på tilläggsbudget I till statsbudgeten för innevarande budgetår under femte huvudtiteln anvisa 25 milj. kr. för bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension.

Vidare har regeringen i prop. 1991/92:21 om teckning av aktier m.m. i Nordbanken föreslagit riksdagen att anvisa 3 643 milj. kr. för teckning av aktier m.m. i samband med nyemission i Nordbanken. I propositionen föreslås även att staten garanterar hela den nu aktuella emissionen.

De ytterligare medelsbehov utöver gällande statsbudget som nu kan överblickas och andra frågor som bör tas upp i detta sammanhang bör sammanfattas i en gemensam proposition angående utgifter på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92. Denna proposition bör föreläggas riksdagen nu. Skulle anslagsframställningar därutöver på tilläggsbudget för innevarande budgetår visa sig ofrånkomliga bör dessa föreläggas riksdagen vid en senare tidpunkt.

Statsråden föredrar frågor om förslag till anslag m.m. på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement. Med anledning av att statliga myndigheter fr.o.m. den 1 juli 1991 får avräkna ingående mervärdeskatt mot inkomsttitel är anslag till myndigheters verksamhet budgeterade exkl. mervärdeskatt.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att besluta om anslag på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 och vidta åtgärder i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena har anfört för de åtgärder och de ändamål som de har hemställt om.

Regeringen beslutar vidare att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen enligt följande:

Justitiedepartementet	Bilaga 1
Utrikesdepartementet	Bilaga 2
Försvarsdepartementet	Bilaga 3
Socialdepartementet	Bilaga 4
Kommunikationsdepartementet	Bilaga 5
Finansdepartementet	Bilaga 6
Utbildningsdepartementet	Bilaga 7
Jordbruksdepartementet	Bilaga 8
Arbetsmarknadsdepartementet	Bilaga 9
Bostadsdepartementet	Bilaga 10
Näringsdepartementet	Bilaga 11
Civildepartementet	Bilaga 12
Anslagsförteckning	Bilaga 13

Utdrag ut protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Hellsvik

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Andra huvudtiteln

E. Kriminalvården

E 5. Utrustning för kriminalvården

I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 28,3 milj. kr. Vid budgetårets ingång fanns en behållning på avrundat 800 000 kr. En ny säkerhetsanläggning skall utföras vid kriminalvårdsanstalten Kumla. Regeringen har den 11 juli 1991 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utföra ombyggnad av det yttre områdesskyddet och centralvakten vid anstalten. Anläggningen behöver dessutom kompletteras med omfattande bevakningsteknisk utrustning och inredning. Kostnaderna för denna komplettering beräknas uppgå till 6 milj. kr. under budgetåret 1990/91. Medel härför har inte beräknats i budgetpropositionen 1991. Det är angeläget att den nya säkerhetsanläggningen kan tas i bruk så snart som möjligt. Jag förordar därför att de medel som behövs under innevarande budgetår begärs på tilläggsbudget.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Utrustning för kriminalvården* på tilläggsbudget I till statsbudgeten
för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 6 000 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet af Ugglas

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Tredje huvudtiteln

D. Information om Sverige i utlandet m.m.

[1] D 2. Sveriges Riksradios programverksamhet för utlandet

I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag på 52 250 000 kr. Medlen avser täcka kostnader för Radio Swedens programverksamhet och televerkets sändningskostnader.

I sitt betänkande den 7 mars 1991 (1990/91:UU14) behandlar utskottet bl.a. Sveriges Riksradios begäran om ersättning för ökade kostnader jämte kostnader för fortsatta sändningar på baltiska språk. Avslutningsvis heter det att "Regeringen bör därför i tilläggsbudget återkomma med förslag till anvisning av 3 milj.kr. till Radio Sweden för sändningar på baltiska språk under budgetåret 1991/92". I betänkandet tar man dels upp kostnadsökningar enligt Radio Swedens beräkningar på 1,5 milj.kr. utöver beviljat anslag för 1991/92, dels kostnader för fortsatta sändningar på baltiska språk på 1,3 milj.kr. för år 1992.

I en skrivelse den 8 juli 1991 till utrikesdepartementet har Radio Sweden preciserat medelsbehovet för fortsatta radiosändningar på baltiska språk under år 1992 till 1 105 000 kr.

De nya reglerna för mervärdeskatt innebär att teletjänster skall vara skattepliktiga till mervärdeskatt fr.o.m. år 1991. Det betyder att även televerkets verksamhet inom rundradioområdet blir skattepliktig och att kostnaderna ökat i motsvarande grad. Televerket anser att kompensation bör utgå för dessa kostnader, i likhet med vad som gäller annan motsvarande verksamhet inom Sveriges Radio-koncernen.

De samlade merkostnaderna under åren 1990-1992 bedöms av televerket uppgå till 9,13 milj.kr., varav kostnaderna för mervärdeskatt netto utgör 5,84 milj.kr. Merkostnaderna är av en sådan omfattning att verket vid utebliven kompensation kraftigt måste minska sitt åtagande vad gäller utsändning av Radio Swedens program.

Föredragandens överväganden

Jag anser det angeläget att radiosändningarna på baltiska språk kan fortsätta. Jag förordar därför att Radio Sweden kompenseras för kostnaderna för fortsatta sändningar på baltiska språk år 1992, dock ej för merkostnader utöver redan erhållen sedvanlig kostnadsersättning. Radio Sweden bör anvisas ett engångsanslag på 1 105 000 kr. för denna verksamhet avseende budgetåret 1991/92. Med hänsyn till det ansträngda budgetläget vill jag föreslå att beloppet finansieras från de medel som beräknas bli kvar av anslagsposten D 2.2 (Kompensation för prisutveckling) för budgetåret 1990/91.

Överskjutande medel på denna anslagspost bedöms av Radio Sweden och kammarkollegiet komma att uppgå till ca 1,7 milj.kr. Sista utbetalning från anslagsposten D 2.2 (1990/91) beräknas ske under april månad 1992 i samband med slutreglering av det indexberäknade anslaget till Radio Sweden för budgetåret 1990/91 (kalenderåret 1991).

Jag förordar därutöver att televerket kompenseras för de kostnader som den nya mervärdeskatteplikten på teletjänster fört med sig. Regeringen bör därför anvisas ytterligare 2 625 000 kr. för verksamheten under år 1991 samt ytterligare 3 042 000 kr. för verksamheten under år 1992 för att täcka kostnader för mervärdeskatt.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Sveriges Riksradios programverksamhet för utlandet* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 6 772 000 kr.

F. Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor m.m.

[2] F 2. Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (ESK)

För detta ändamål finns i statsbudgeten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag på 3 750 000 kr.

Vid toppmötet i Paris i november 1990 antogs delvis nya riktlinjer för det fortsatta europeiska samarbetet inom ESKs ram med tonvikt på begreppen demokrati, fred och enhet. Som ett viktigt medel för att nå dessa mål beslöt toppmötet att för första gången inrätta permanenta strukturer inom ESK-området, såväl i form av tre sekretariat i Prag, Wien och Warszawa som regelbundna toppmöten, utrikesministermöten och ämbetsmannamöten inom ESKs ram. Denna institutionalisering av ESKs arbete innebär kraftigt ökade möjligheter att bedriva ett kontinuerligt arbete för att befrämja säkerhet och samarbete i Europa. Vidare skall ett kommunikationsnät mellan de deltagande staterna upprättas för överföring av meddelanden i anslutning till överenskomna åtgärder på det militära området.

Kostnaderna för sekretariaten delas av medlemsländerna enligt en fördelningsnyckel. Den svenska bidragsandelen utgör för närvarande ca 3,6 %. Kostnaden för det första året beräknades ursprungligen uppgå till ca 2,5 milj. dollar eller ca 15,5 milj.kr., varav 500 000 kr. skulle falla på Sverige. Det förslag till budget för kalenderåret 1992 som nu föreligger innebär en anslagshöjning på ca 35 %, varav huvuddelen är att hänföra till intensifierad mötesverksamhet. Jag förutser i denna del en merutgift på 700 000 kr.

ESKs kommunikationssystem väntas efter upphandling och installation börja fungera i november 1991. Jag beräknar kostnaden under innevarande budgetår till 700 000 kr.

Det obligatoriska bidraget till ESKs uppföljningsmöte i Helsingfors, som inleds i mars 1992, beräknas under budgetåret uppgå till ca 1,5 milj.kr. Ca 800 000 kr. av detta belopp beräknas som merutgift i förhållande till normal ESK-verksamhet som den bedömdes vid tidpunkten för den ordinarie anslagsframställningen.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan räknar jag nu med ytterligare medelsbehov på 2,2 milj.kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

till *Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (ESK)* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 2 200 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Björck

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Fjärde huvudtiteln

A. Försvarsdepartementet m.m.

[1] A 2. Utredningar m.m.

I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag på 6,8 milj. kr. Den ingående reservationen under anslaget uppgick till 3 247 300 kr.

Under budgetåret 1990/91 har utredningsverskamheten blivit meromfattande och kostnadskrävande än vad som förutsågs vid anslagsberäkningen hösten 1990. Det försvarsbeslut som tidigare förväntades fattas våren 1991 har av flera skäl kommit att förskjutas ett år till våren 1992. Ett skäl härför var att vissa sakområden behövde ytterligare analyseras. Vidare har kompletteringspropositionens (prop. 1990/91:150) rationaliseringsinriktning, med ett sparbeting om 305 milj. kr. för försvarsdepartementets verksamhetsområde, ökat kravet på att tidigt analysera möjligheterna till förändringar.

Av bland annat dessa skäl tillsattes flera nya utredningar under våren 1991 för översyner inom totalförsvaret. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov på ca 4,6 milj. kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Utredningar m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 4 600 000 kr.

H. Civil ledning och samordning

Prop. 1991/92:25

[2] H 3. Överstyrelsen för civil beredskap: Signalskydd

Bilaga 3

I statsbudgeten för budgetåret 1991/92 har anvisats ett anslag om 7,1 milj. kr. och ett bemyndigande om 420 000 kr. (prop. 1990/91:102, FöU 8, rskr. 285).

Från detta anslag finansieras bl.a. anskaffning och underhåll av särskild signalskyddsmateriel för totalförsvarets civila del.

Överstyrelsen för civil beredskap hemställde i anslagsframställningen för budgetåret 1991/92 om ett bemyndigande om 23 milj. kr. Bemyndigandet avsågs i allt väsentligt utnyttjas för anskaffning av kryptoapparat 302 för ledningsorganen inom den civila delen av totalförsvaret.

Med hänsyn till det ytterligare underlag som nu föreligger förordar jag att det begärda bemyndigandet ställs till överstyrelsens för civil beredskap disposition. Hänsyn bör emellertid tas till de bemyndiganden om 420 000 kr. under detta anslag och 2,5 milj.kr. under anslaget B 2. Arméförband: Anskaffning av materiel som riksdagen beviljat.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

bemyndiga regeringen att medge att beställningar av signalskyddsmateriel får läggas ut inom en kostnadsram av 20 000 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet B. Westerberg

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Femte huvudtiteln

E. Hälso- och sjukvård m.m.

[1] E 19. Folkhälsoinstitutet

Den 12 juni 1991 beslutade riksdagen att ett folkhälsoinstitut skulle inrättas och att verksamheten skulle starta den 1 januari 1992 (prop.1990/91:175, SoU23, rskr. 376). En organisationskommitté har tillkallats för att utföra det förberedelsearbete som krävs inför starten av institutet. Kommittén inledde sitt arbete i september 1991 (dir.1991:77). Det förberedelsearbete som skall utföras är omfattande och det har visat sig att den tidigare beslutade tidsplanen är alltför knapp för att arbetet skall kunna fullgöras på ett fullgott sätt. Bl.a. behöver samverkan med eller ett eventuellt inlemmande av vissa ytterligare verksamheter belysas, utöver vad som angetts i direktiven för organisationskommitténs arbete. Som exempel kan nämnas aids-delegationen och statens institut för psykosocial miljömedicin.

Vidare har det hittills bedrivna arbetet visat på behov av att belysa folkhälsoinstitutets roll för folkhälsoarbetet mer generellt än vad de nuvarande direktiven ger utrymme för, vilket också kan komma att påverka folkhälsoinstitutets organisation. Organisationskommittén bör vidare i anslutning till beredningen av frågan om institutets placering ytterligare undersöka om det ur bl.a. verksamhetsmässiga och ekonomiska aspekter kan vara lämpligt med en samlokalisering av folkhälsoinstitutet med någon annan myndighet eller organisation. Jag anser det emellertid angeläget att vissa viktiga folkhälsoinsatser kan påbörjas under innevarande budgetår. Kommittén bör därför initiera sådana.

Jag har för avsikt att senare föreslå regeringen att besluta om tilläggsdirektiv till organisationskommittén för folkhälsoinstitutet med denna inriktning.

Mot denna bakgrund föreslås att igångsättandet av folkhälsoinstitutet skjuts från den 1 januari 1992 till den 1 juli 1992. Medel för organisationskommitténs arbete bör liksom hittills belasta reservationsanslaget E 19. Statens folkhälsoinstitut.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att senarelägga tidpunkten för folkhälsoinstitutets inrättande från den 1 januari 1992 till den 1 juli 1992.

G. Omsorg om äldre och handikappade

[2] G 13. Medel för ombildning av statens hundskola till aktiebolag

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört på statsbudgeten för innevarande budgetår. I samband med ombildning av statens hundskola till ett aktiebolag föreslås en tillfällig anslagspost för innevarande budgetår betecknad G 13. Medel för ombildning av statens hundskola till aktiebolag.

Inledning

I prop. 1991/92:7 om ombildning av statens hundskola till aktiebolag har regeringen föreslagit riksdagen att hundskolan upphör som myndighet och ombildas till aktiebolag snarast efter den 1 januari 1992, dock senast den 1 juli 1992.

En ombildning till aktiebolag omfattar en mängd detaljfrågor bl.a. kring den ekonomiska regleringen i samband med bolagsbildningen. I propositionen anges bl.a. att frågan om slutlig värdering av tillgångar och skulder och om aktiekapitalets storlek inte kunnat slutligt beredas. Vidare behöver preciseras i vilken omfattning statliga medel behöver anslås för att täcka det negativa verkskapitalet. För att bereda dessa och andra frågor inför bolagsbildningen beslutade regeringen den 12 september 1991 att tillkalla en organisationskommitté med uppgift att inleda och under förbehåll av riksdagens godkännande av prop. 1991/92:7 slutföra nödvändiga förberedelser inför ombildningen av statens hundskola till aktiebolag.

Dåvarande statsråd angav i propositionen att han senare avsåg återkomma till riksdagen i samband med tilläggsbudgeten med förslag angående frågor om den ekonomiska regleringen av bolagsbildningen. Jag kommer därför i det följande att behandla frågan kring den ekonomiska regleringen av bolagsbildningen samt om de medel jag bedömer kommer att behövas för ombildningen.

Jag föreslår följande principer för den ekonomiska regleringen i samband med bolagsbildningen. Staten överlåter på det nya bolaget dels statens hundskolas tillgångar enligt den balansräkning som upprättas i samband med att myndigheten upphör, dels befintliga byggnader inom hundskolans område. För dessa tillgångar inklusive byggnader betalar bolaget till staten en köpeskillning som motsvarar det bokförda värdet. Staten erbjuder samtidigt bolaget ett lån på ett belopp motsvarande denna köpeskillning.

Medel för ombildning av statens hundskola till aktiebolag beräknar jag preliminärt till 7 milj. kr. Dessa medel avser dels statens andel av erforderligt aktiekapital, organisationskommitténs kostnader samt i övrigt kostnader för rekonstruktion av verksamheten och reglering av det negativa verkskapitalet.

Jag förordar att den ekonomiska regleringen följer de principer jag angett. Slutliga beräkningar av hundskolans tillgångar och skulder föreligger först sedan bokslut har upprättats i samband med myndighetens avveckling. Anvisade medel under förslagsanslaget G 13. bör därför stå till regeringens förfogande och det bör ankomma på regeringen att besluta om medlens närmare användning.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna de principer för den ekonomiska regleringen som jag förordat,
2. bemyndiga regeringen att vidta de åtgärder som behövs i samband med avvecklingen av myndigheten statens hundskola samt för att genomföra förslaget om bildandet av ett aktiebolag,
3. till *Medel för ombildning av statens hundskola till aktiebolag* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 7 000 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Odell

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m.m.

[1] A 4. Särskilda avvecklingskostnader

Bakgrund

Transportrådet (TPR) inrättades den 1 januari 1980 som en följd av 1979 års trafikpolitiska beslut. TPR har varit central förvaltningsmyndighet för frågor rörande

- trafikplanering
- energihushållning inom transportområdet
- handikappanpassning av kollektiva färdmedel
- civil transportverksamhet under kriser och i krig
- riksfärdtjänsten
- statlig upphandling av viss persontrafik på järnvägar
- regionalpolitiskt transportstöd
- yrkestrafik och internationell vägtrafik samt
- ransonering av drivmedel.

Riksdagen fattade under våren beslut (prop. 1990/91:100, bil.8, TU18, rskr. 176) om att TPR skall avvecklas. Avvecklingen skall vara genomförd senast den 31 december 1991. Under andra halvåret av 1991 överförs därför uppgifter och medel motsvarande 44 årsarbetskrafter från TPR till andra myndigheter. TPR har tillsammans med mottagande myndigheter ombesörjt dessa överföringar.

Under 1991 har också en departementspromemoria utarbetats (Ds 1991:24). Författningsändringar i anledning av transportrådets avveckling och fortsatt avreglering av linjetrafiken med buss m.m. I promemorian behandlas de ändringar av lagar som föranleds av avvecklingen.

Föredragandens överväganden

Avvecklingen av TPR ombesörjs fram till den 31 december 1991 av myndigheten själv. Efter denna tidpunkt återstår dock en del arbete med avvecklingen. Personalen på TPR har sagts upp under år 1991 vilket medför att uppsägningstiden för personalen i vissa fall löper ut efter den

31 december 1991. Dessutom skall lokaler och utrustning avvecklas samt bokslut för TPR göras efter den 31 december 1991. Det innebär att det kommer att finnas behov av en övergångsorganisation för att slutföra avvecklingen. Jag avser därför att senare i dag föreslå regeringen att en särskild utredare tillkallas med uppgift att fr.o.m. den 1 januari 1992 slutföra avvecklingen av TPR.

Det avvecklingsarbete som sker efter den 31 december 1991 och som utförs av utredaren medför vissa kostnader som inte har kunnat förutses eller varit möjliga att hänföra till TPRs ordinarie förvaltningsanslag för andra halvåret av år 1991. Dessa kostnader består till en stor del av lönekostnader för den personal som finns kvar på TPR. Övriga kostnader är administrativa kostnader för avveckling av lokaler, materiel, avtal m.m. Med anledning härav föreslår jag att 3 201 000 kr. anvisas för att fullfölja avvecklingen av TPR.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Särskilda avvecklingskostnader* på tillägsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 3 201 000 kr.

C. Trafiksäkerhet

[2] C 2. Trafiksäkerhetsverket: Bil- och körkortsregister m.m.

Bakgrund

Vid import av fordon medges fordonsägaren i vissa fall dispens från bilavgasförordningen (1987:586) av naturvårdsverket. Detsamma gäller vid byte av motor för t.ex. rallybilar. I samband med registreringsbesiktning av sådana fordon har AB Svensk Bilprovning kontrollerat att aktuell dispensavgift betalats in till naturvårdsverket.

AB Svensk Bilprovning anser att det inte är bolagets uppgift att kontrollera dispensavgifter. Naturvårdsverket och trafiksäkerhetsverket har därför kommit överens om att trafiksäkerhetsverket fr.o.m. den 1 oktober 1990 skall administrera aktuella dispensavgifter. Skälet härför är att trafiksäkerhetsverket har stor erfarenhet av registerhållning.

Trafiksäkerhetsverket har i en skrivelse den 3 mars 1990 hemställt att verket får avräkna de kostnader som uppstår för administrationen av dispensavgifter.

Föredragandens överväganden

Enligt bilavgasförordningen (1987:586) får statens naturvårdsverk medge undantag från föreskrifterna i nämnda förordning. När naturvårdsverket meddelar undantag skall en dispensavgift tas ut.

Trafiksäkerhetsverket handhar i dag ett stort antal register. Jag ser ingen principiell invändning mot att trafiksäkerhetsverket även administrerar dispensavgifterna enligt bilavgasförordningen. Tvärtom anser jag

det vara en rationell lösning att tillvarata den kompetens som finns inom trafiksäkerhetsverkets registerhållningsavdelning. Verket har beräknat administrationskostnaden till för närvarande 10 kr. per ärende. Det bör ankomma på regeringen att fastställa med vilket belopp avräkning skall få ske.

Prop. 1991/92:25

Bilaga 5

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

godkänna att trafiksäkerhetsverket för administrationen av dispensavgifter enligt bilavgasförordningen (1987:586) får avräkna sina kostnader mot dispensavgifterna och att regeringen får fastställa med vilket belopp avräkning skall få ske.

G. Kollektivtrafik m.m.

[3] Avskaffande av kollektivtrafiknämnden

Mitt förslag: Kollektivtrafiknämnden avskaffas från och med den 1 januari 1992.

Bakgrunden till mitt förslag: Kollektivtrafiknämnden inrättades den 1 juli 1978 på grundval av regeringens proposition (1977/78:92) om åtgärder för att förbättra lokal och regional kollektiv persontrafik, den s.k. trafikhuvudmannareformen (TU28, rskr. 364). Nämndens uppgift regleras genom lagen (1978:440) om kollektivtrafiknämnd.

Uppgiften består i att fastställa ersättningen till utövaren av sådan trafik som omfattas av lagen (1978:438) om huvudmannaskap för viss kollektiv persontrafik. Föredragande departementschefen anförde i nämnda proposition att det inte kunde uteslutas att i vissa enskilda fall enighet inte kunde uppnås om ersättningsens storlek i samband med överenskommelser mellan trafikföretag med eget linjetrafiktillstånd på en viss sträcka och trafikhuvudmannen. Det fanns därför behov av ett smidigt fungerande system för prövning av ersättningen för trafikutövningen. Mot bakgrund härav föreslogs ett prövningsförfarande i en särskild nämnd.

Riksdagsbeslutet innebar att i de fall part anser att fortsatta förhandlingar om de ekonomiska mellanhavandena inte längre är meningsfulla skall han kunna begära att ersättningsfrågan avgörs av kollektivtrafiknämnden. Nämnden har sedan att -- på grundval av bl.a. det material som parterna redovisar -- besluta om det ersättningsbelopp som skall utgå för trafiken i fråga under den avsedda perioden.

Kollektivtrafiknämnden består av ordförande och fyra andra ledamöter. För ledamöterna skall finnas ersättare. De årliga kostnaderna för nämndens verksamhet är 34 400 kr. Kostnaderna har utgått från anslag Transportrådet. Ledamöterna får därutöver ett visst belopp per sammanträdesdag.

Ledamöter och ersättare förordnas av regeringen för viss tid. Det nu gällande förordnandet löper ut vid årsskiftet 1991--1992.

Skälen för mitt förslag: Inrättandet av kollektivtrafiknämnden skall ses

mot bakgrund av å ena sidan det ekonomiska och politiska ansvar för trafikförsörjningen som genom 1978 års riksdagsbeslut lades på trafikhuvudmännen, å andra sidan den ordning som då fanns med linjetrafiktillstånd för trafikutövare. Det senare innebär att trafikutövaren i regel hade ensamrätt på trafikering på en viss sträcka. Härigenom var trafikhuvudmannen hänvisad till som regel endast en trafikutövare och någon möjlighet till anbudsupphandling fanns alltså inte.

Genom riksdagens beslut med anledning av regeringens proposition (1984/85:168, TU30, rskr. 363) om rätt att driva lokal eller regional kollektivtrafik på väg har trafikhuvudmännen fr.o.m. 1 juli 1989 rätt att driva den trafik som omfattas av huvudmannaskapet utan krav på linjetrafiktillstånd. Tidigare meddelade tillstånd upphörde därefter att gälla. Härigenom har möjliggjorts en marknadsmässig upphandling av trafiken som i sin tur medfört inte obetydliga kostnadsbesparingar för trafikhuvudmännen.

Trafikhuvudmännens rätt att bedriva linjetrafik utan tillstånd talar för att tiden nu bör vara mogen att avskaffa kollektivtrafiknämnden. Den tvångssituation som trafikhuvudmannen tidigare kunde komma i under förhandlingarna om ersättningen för entreprenadtrafiken föreligger inte längre genom att ytterligare anbud kan införas. Det har visserligen hävdats att i enstaka glesbygdër skulle huvudmannen kunna vara hänvisad till endast en trafikutövare som därigenom skulle befinna sig i något av en monopolsituation. Jag har emellertid svårt att se att en sådan situation ens i teorin skulle kunna uppstå. I Sverige finns ca 1 600 bussföretag och det bör därför vara möjligt med anbudsupphandling även i glesbygder. Det faktum att kollektivtrafiknämnden inte haft ett enda ärende för beslut sedan 1 juli 1989 bekräftar detta.

Kollektivtrafiknämnden bör alltså avskaffas. En lämplig tidpunkt är utgången av år 1991. Inom kommunikationsdepartementet har upprättats ett förslag till lag om upphävande av lagen (1978:440) om kollektivtrafiknämnd. Förslaget bör fogas till protokollet som *bilaga 3.1*.

Hemställan

Jag hemställer att

riksdagen antar förslaget till lag om upphävande av lagen (1978:440) om kollektivtrafiknämnd.

[4] G 7. Åtgärder inom den civila delen av totalförsvaret

Bakgrund

Riksdagen fattade under våren beslut (prop. 1990/91:100, bil. 8, TU18, rskr. 176) om att transportrådet (TPR) skall avvecklas senast den 31 december 1991. Samtidigt beslutades att ansvaret för funktionen Transporter inom den civila delen av totalförsvaret som tidigare åvilat TPR skulle överflyttas till överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB). Regeringen fattade sedan beslut om att ansvarsfördelningen skulle genomföras den 1 september 1991. Ansvaret för funktionen Transporter

och ransonering av drivmedel inom regeringen är dock fortfarande underställt kommunikationsministern.

Prop. 1991/92:25
Bilaga 5

Samtidigt med denna förändring har också de medel för funktionen Transporter som tidigare anvisats som en engångsanvisning på transportrådets förvaltningsanslag från och med innevarande budgetår i stället anvisats som ett reservationsanslag under kommunikationsdepartementets huvudtitel benämnt Åtgärder inom den civila delen av totalförsvaret. Det innebär att vissa överföringsmöjligheter mellan budgetåren som tidigare funnits inte längre kvarstår.

Föredragandens överväganden

Inom ansvaret för funktionen Transporter ingår bl.a. följande arbetsuppgifter

- anskaffning av batteridrivna reservpumpar för att säkerställa drivmedelsförsörjningen vid elavbrott,
- anskaffning av materiel för skydd mot ABC-stridsmedel inom landsvägstransportområdet,
- uppbyggnad av ett radiokommunikationsnät för att kunna leda landsvägstransporter i kriser och i krig.

Dessutom har TPR haft ansvaret för ransonering av drivmedel. Dessa åtgärder har redovisats i TPRs programplaner som använts som underlag för de mål för beredskapen som fastställs av riksdagen.

Till följd av beslutet under föregående riksdagsår om överförandet av ansvaret för funktionen Transporter inom ramen för det civila försvaret, och den i samband härmed ändrade utformningen av medelsanvisningen, har endast en del av tidigare beslutade medel för budgetåret 1990/91 kunnat användas. Det innebär att brister uppstått inom funktionen Transporter.

Beträffande drivmedelsförsörjningen har transportrådet haft ett regeringsuppdrag att utreda och lämna förslag till hur drivmedelsförsörjning vid elavbrott bör säkerställas. TPR har därför fastställt mål om hur detta bör ske. De medel som tidigare anvisats för att uppnå detta mål under budgetåret 1990/91 har endast delvis kunnat utnyttjas på grund av de ändrade ansvarsförhållanden som beskrivits ovan. Enligt min mening bör för detta ändamål anslås 620 000 kr.

Till följd av 1987 års försvarsbeslut har riksdagen också beslutat att tillfredsställande skydd mot ABC-stridsmedel skall byggas upp i samhället och att transportfunktionen härvid är en prioriterad funktion i detta avseende. De medel som hittills har tilldelats har använts för att anskaffa materielen. Beträffande de medel som inte har kunnat utnyttjas för budgetåret 1990/91 har avsikten varit att utbilda och informera om användningen av anskaffad materiel. För att en godtagbar beredskap skall finnas bör utbildning och information ske. Enligt min mening bör för detta ändamål anslås 400 000 kr.

Beträffande uppbyggnaden av ett radiokommunikationsnät har detta skett i varje län. Ett antal kompletterande uppgifter måste dock vidtas för

att näten skall fungera i samtliga län och för att de medel som hittills investerats skall vara meningsfulla. Beträffande de medel som inte har kunnat utnyttjas för budgetåret 1990/91 har avsikten varit att vidta dessa kompletterande åtgärder. Enligt min mening bör för detta ändamål anslås ytterligare 230 000 kr.

Regeringen har beslutat att ett ransoneringssystem skall vara så förberett att en ransonering skall kunna starta fyra veckor efter att ett regeringsbeslut har tagits om ransonering. Till följd av TPRs avveckling är det nödvändigt att se över andra rutiner samt informationsskrifter och ransoneringshandlingar i enlighet med den nya ansvarsfördelningen. Enligt min mening bör för detta ändamål anslås ytterligare 730 000 kr.

Prop. 1991/92:25
Bilaga 5

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Åtgärder inom den civila delen av totalförsvaret* på tilläggsbudget
I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag
på 1 980 000 kr.

I. Övriga ändamål

[5] I 2. Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

I 1991 års budgetproposition meddelade jag att finansieringen av kostnaderna för Sveriges deltagande i EUMETSAT skulle beredas vidare inom regeringskansliet. Jag gör för närvarande bedömningen att det är angeläget att Sverige fortsättningsvis är medlem i EUMETSAT-samarbetet. Jag föreslår att 20 milj.kr. avsätts för att täcka Sveriges bidrag avseende år 1992. Jag avser att i 1992 års budgetproposition återkomma med en närmare redogörelse av konsekvenserna av ett fortsatt svenskt medlemskap i EUMETSAT.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* på
tilläggsbudget I för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på
20 000 000 kr.

K. Övriga infrastrukturinvesteringar

[6] K 2. Vissa produktivitets- och sysselsättningsfrämjande åtgärder inom kommunikationsdepartementets område

Mot bakgrund av konjunkturutvecklingen beslöt den föregående regeringen att med medel från det särskilda anslaget tidigarelägga vissa produktivitets- och sysselsättningsfrämjande infrastrukturinvesteringar i de regioner som inte tidigare fått del av de särskilda infrastrukturmedlen. Tidigareläggningen innefattade projekt som var särskilt ägnade att

förbättra den samhälleliga produktiviteten och som hade ett samband med de beslut om investeringar i infrastrukturen som tidigare tagits men som också kunde ge en relativt snabb sysselsättningseffekt.

Inom *vägområdet* tidigare lades projekt för 1 270 milj.kr. i 14 län med medel från sjätte huvudtitelns reservationsanslag Investeringar i trafikens infrastruktur.

Inom *järnvägsområdet* tidigare lades projekt för 280 milj.kr. i 8 län med medel från anslaget Investeringar i trafikens infrastruktur.

Telekommunikationer har stor betydelse för möjligheterna att uppnå regional balans och likartade produktionsbetingelser i olika delar av landet.

För att höja kvaliteten och kapaciteten i delar av telenätet uppdrogs åt televerket att förbereda en tidigareläggning av projekt för ca 80 milj.kr. i Karlstad, Gävle, Sundsvalls och Östersunds teleområden. Projekten innebär i huvudsak en modernisering av telenätet genom AXE-utbyggnad och optokabeldragning.

Luftfarten är av dokumenterat central betydelse för de regioner i landet som har längst till marknader och befolkningscentra.

Inom *flygsektorn* finns projekt för 29 milj.kr. vid luftfartsverkets flygplatser i Östersund, Umeå och Kiruna förberedda för tidigareläggning. Projekten avser kapacitetshöjande åtgärder beträffande banor, drifts- och stationsbyggnader.

Vidare tillsattes en förhandlingsman med uppgift att förhandla med Lycksele och Vilhelmina kommuner i Västerbottens län och Arvidsjaurs kommun i Norrbottens län om statlig medverkan vid utbyggnader av de kommunala flygplatserna i dessa kommuner. Utbyggnaderna avser en förlängning av banorna i Lycksele och Vilhelmina och uppförande av en hangar i Arvidsjaur. De statliga insatserna beräknas högst komma att uppgå till 44 milj.kr.

För projekten inom tele- och luftfartssektorerna finns emellertid ingen finansiering. För att tidigareläggningarna skall kunna realiseras behövs därför ett särskilt anslag på sammanlagt 153 milj.kr.

Den negativa konjunkturutvecklingen visar fortfarande inga tecken till att vända och antalet arbetslösa fortsätter att öka. Regeringen har gjort bedömningen att ytterligare satsningar på tillväxt- och sysselsättningsfrämjande åtgärder är nödvändiga. Regeringen har därför för avsikt att uppdra åt vägverket och banverket att tidigarelägga investeringar och andra åtgärder inom väg- och järnvägsområdet för 1 347 milj.kr.

Inom *vägområdet* innebär tidigareläggningen dels att brobyggen inom ramen för det av riksdagen tidigare beslutade programmet för bärighetshöjande åtgärder som avser främst vägar i norra Sverige kan komma till utförande tidigare än planerat, dels att broar, främst i mellersta och södra Sverige, som inte omfattas av detta program kan förstärkas och förbättras. Tidigareläggningen innebär vidare att ett antal större objekt, främst på viktiga delar av riksvägnätet, kan tidigareläggas, bl.a. på europavägar och andra nationella vägar av stor betydelse för person- och godstransporter. Denna åtgärd är i linje med riksdagens beslut om att satsa på ett nationellt vägnät av särskild betydelse och uppfyller sam-

tidigt vissa av de målsättningar som regeringen angett i regeringsdeklarationen. Omfattningen av dessa åtgärder inom vägområdet beräknas till 984 milj.kr.

Åtgärderna inom *järnvägsområdet* koncentreras till en tidigareläggning av arbetet med att anpassa södra stambanan för den kommande snabbtågstrafiken. Sammanlagt tidigareläggs objekt för 263 milj.kr.

I syfte att ge rådruum för att pröva framtiden för trafiken på inlandsbanan har regeringen för avsikt att möjliggöra persontrafik på banan under en period av ett år. För att underlätta en trafikstart har en särskild utredare tillkallats. Utredarens uppgift är att förbereda och lägga fram förslag till när och i vilken omfattning trafiken kan återupptas. I utredarens uppdrag ingår även att upphandla såväl trafik som underhåll. Regeringen bör utverka riksdagens bemyndigande att slutligt godkänna en sådan uppgörelse inom en kostnadsram av 100 milj.kr. Jag föreslår att dessa medel anslås inom ramen för de sysselsättningsfrämjande åtgärder som jag tidigare redogjort för.

Enligt den dåvarande regeringens beslut skall väg- och järnvägsåtgärderna som beslutades den 5 september 1991 betalas från sjätte huvudtitelns reservationsanslag Investeringar i trafikens infrastruktur. För de projekt som är hänförliga till riksvägplan, bärighetsplan och åtgärder i järnvägens stamnät skall vägverket resp. banverket till anslaget återbetala det belopp som utgått för tidigareläggning när medel finns tillgängliga i enlighet med nu gällande planer.

För tidigareläggning av tele- och luftfartinvesteringarna behövs som tidigare redovisats ett särskilt anslag. Utgångspunkten är att televerket och luftfartsverket skall återbetala det belopp de erhållit för tidigareläggning, med avdrag för tidigareläggningskostnader, vid den tidpunkt när projektet planerligt skulle ha kommit till stånd. I fråga om bidraget till vissa kommunala flygplatser kommer återbetalning inte att bli aktuell.

Den totala kostnaden för dessa ändamål kan beräknas till 153 milj.kr. varav ca 100 milj.kr. kan beräknas bli återbetalda vid en senare tidpunkt. Jag förordar att anslag för tidigareläggning begärs av riksdagen så att projekten kan genomföras.

Regeringens förslag innebär kostnader för väg- och järnvägsinvesteringar samt för trafik- och underhåll av inlandsbanan på 1 347 milj.kr. Dessa kostnader bör liksom kostnaderna för åtgärder inom tele- och luftfartsområdet belasta ett nyinrättat reservationsanslag K 2. Vissa produktivitets- och sysselsättningsfrämjande åtgärder inom kommunikationsdepartementets område.

Hemställan

Prop. 1991/92:25

Bilaga 5

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. besluta att persontrafiken på inlandsbanan skall återupptas i enlighet med de riktlinjer jag anført i det föregående,

2. till *Vissa produktivets- och sysselsättningsfrämjande åtgärder inom kommunikationsdepartementets område* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 1 500 000 000 kr.

Lag om upphävande av lagen (1978:440) om kollektivtrafiknämnd.

Härigenom förskrivs att lagen (1978:440) om kollektivtrafiknämnd skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Wibble

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Sjunde huvudtiteln

C. Statlig lokalförsörjning

[1] C 3. Vissa investeringar m.m.

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Det rådande sysselsättningsläget under vintern och våren 1992 gör det nödvändigt att tidigarelägga statliga investeringar och anläggningsarbeten m.m. Jag har under anslaget beräknat medel för bl.a. tidigarelagt underhåll av statliga fastigheter, tidigareläggning av vissa byggnadsprojekt samt mindre kompletteringar av byggnadsanknuten inredning och utrustning. Utöver gällande treårsplan för investeringar föreslår jag att följande större byggnadsobjekt över 50 milj. kr. skall tidigareläggas, nämligen en nybyggnad för beteendevetenskapligt centrum vid universitetet i Umeå om 77 milj. kr., en tillbyggnad för statens lantmäteriverk i Gävle för 55 milj. kr. samt en nybyggnad av polishus i Gällivare för 56 milj. kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. utöka treårsplanen för investeringar m.m. i enlighet med vad jag förordat,

2. till *Vissa investeringar m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 950 000 000 kr.

[2] Ändring av villkor i avtal mellan staten och Västerås stad

Föredraganden

Genom markbyte år 1868 mellan staten å ena sidan och Västerås stad å den andra sidan förvärvade staden två tomter av staten. I avtalet om markbytet föreskrevs på det sätt riksdagen hade beslutat, att tomterna skulle överlåtas på staden för all framtid mot villkor att de användes till anläggande av en stadsträdgård eller promenadplats för allmänheten, men

inte till bebyggande. Tomterna utgör numera en del av stadsparken i Västerås.

Prop. 1991/92:25
Bilaga 6

Västerås kommun vill uppföra en sommarservering på den mark som kommunen förvärvade genom det nämnda markbytet. Kommunen har därför hos regeringen hemställt att det i avtalet föreskrivna villkoret att marken inte får bebyggas upphävs eller i vart fall att en sommarservering får uppföras utan hinder av detta villkor.

Det bör vara en uppgift för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att för staten ta ställning till frågor om avsteg från det angivna avtalsvillkoret om markanvändning och bebyggelse. För att lösa upp den bindning med riksdagen som följer av 1868 års riksdagsbeslut behövs ett nytt beslut av riksdagen.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att godkänna att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge avsteg från det villkor om markanvändning och bebyggelse som ställdes upp i avtalet om markbyte år 1868 mellan staten och Västerås stad.

[3] Utnyttjande av rörlig kredit

Riksdagen har bemyndigat regeringen att disponera en rörlig kredit i riksgäldskontoret uppgående till 400 milj.kr., avsedd att ställas till förfogande för myndigheter som bedriver uppdragsverksamhet (prop. 1990/91:150 bil.I:1, FiU30, rskr. 386). Regeringen har bemyndigat ett stort antal uppdragsmyndigheter att disponera krediter inom denna ram och utrymmet är i det närmaste fullt utnyttjat. Regeringen behöver handlingsutrymme för den händelse ytterligare behov av rörlig kredit till myndigheter som bedriver uppdragsverksamhet uppstår under innevarande budgetår. Jag föreslår därför att regeringen föreslår riksdagen att bemyndiga regeringen att disponera en rörlig kredit i riksgäldskontoret uppgående till 450 milj.kr., avsedd att ställas till förfogande för myndigheter som bedriver uppdragsverksamhet.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att bemyndiga regeringen att för myndigheter med uppdragsverksamhet disponera en rörlig kredit i riksgäldskontoret på 450 milj.kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Unckel vad avser p. 2, 3, och 6, statrådet Ask vad avser p. 1, statsrådet Friggebo vad avser p. 4 och 5

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Åttonde huvudtiteln

B. Skolväsendet

[1] Redovisning av vidtagna åtgärder mot ungdomsarbetslösheten

För att bemöta ungdomsarbetslösheten har den dåvarande regeringen den 29 augusti 1991 beslutat att lämna särskilt statsbidrag under budgetåret 1991/92 dels för informationsinsatser om utbildningsmöjligheter för 16-19-åringar som varken är i utbildning eller arbete, dels för kostnader för anordnande av ett tredje utbildningsår för arbetslösa 18-19-åringar i kommunen med avslutad tvåårig gymnasieskola och för anordnande av utbildning i gymnasieskolan eller komvux för arbetslösa 18-19-åringar utan avslutad tvåårig gymnasieskola.

För informationsinsatserna beräknades 20 milj.kr. och för utbildningskostnaderna 100 milj.kr. Statens skolverk fick i uppdrag att utbetala medlen till kommunerna från det under åttonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget B 8. *Bidrag till driften av det kommunala offentliga skolväsendet.*

Förslag om ytterligare resurser för komvux

Mitt förslag: En tillfällig utökning av möjligheterna att erbjuda komvux görs i en omfattning motsvarande 5 000 heltidsplatser under vårterminen 1992.

För ändamålet beräknas 50 milj. kr. i extra statsbidrag under budgetåret 1991/92.

Skälen för mitt förslag: I rådande sysselsättningsläge är ökade möjligheter till vuxenutbildning en viktig insats. Genom att delta i utbildning kan den som är arbetslös, ofrivilligt deltidssysselsatt eller i övrigt har en osäker ställning på arbetsmarknaden öka sina möjligheter att få ett fast arbete. Jag räknar med att det finns ett starkt intresse i alla kommuner

för att skapa utbildningsmöjligheter för dem av kommunens invånare, som befinner sig i en sådan situation.

Den nu föreslagna tillfälliga utökningen av komvux skall avse kurser på heltid eller minst halvtid. Rekryteringen skall främst avse kurser som ger de studerande fördjupade eller breddade kunskaper i det egna yrket eller en höjning av deras språkliga kompetens i svenska och i moderna främmande språk. Inom komvux finns åtskilliga kurser som kan erbjudas i detta syfte. Statens skolverk har också rätt att fastställa ytterligare kursplaner för särskilda yrkesinriktade kurser.

Det bör ankomma på regeringen att föreskriva hur denna tillfälliga satsning får fördelas mellan kommunerna.

Jag har beräknat de totala kostnaderna inkl. studiemedel för en satsning av detta slag till ca 67 milj. kr., varav 50 milj. kr. för ett statligt finansierat stöd med 10 000 kr./heltidsplats till kommunerna för kostnaderna för 5 000 utbildningsplatser i komvux under vårterminen 1992.

Utbildningskostnaderna, 50 milj. kr., bör anvisas på tilläggsbudget under anslaget B 8. *Bidrag till driften av det kommunala offentliga skolväsendet.*

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

till *Bidrag till driften av det kommunala offentliga skolväsendet* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa förslagsanslag på 50 000 000 kr.

D. Grundläggande högskoleutbildning m.m.

[2] D 10 Lokala och individuella linjer samt fristående kurser

Mitt förslag: Antalet platser i grundläggande högskoleutbildning ökas med 2 000 fr.o.m. vårterminen 1992. 20 950 000 kr. anvisas under budgetåret 1991/92 för utbildningskostnaderna och 5 400 000 kr. till kostnader för lokaler, inredning och utrustning.

En långsiktig förstärkning och utbyggnad av högskoleutbildningen bör genomföras under 1990-talet. I regeringsdeklarationen i oktober detta år angav regeringen att, som ett led i en sådan utveckling, antalet platser vid universitet och högskolor bör öka redan våren 1992.

Även det rådande sysselsättningsläget gör åtgärder inom utbildningsområdet angelägna. Chefen för arbetsmarknadsdepartementet kommer

senare i dag att föreslå att de arbetsmarknadspolitiska insatserna skall förstärkas. Den permanenta utökning av platsantalet inom högskolan som jag föreslår, tillsammans med de byggnadsåtgärder inom högskolans område som chefen för finansdepartementet tidigare i dag föreslagit, kommer att bidra till att underlätta det akuta läget på arbetsmarknaden.

Sammanlagt kan enligt min bedömning antalet högskoleplatser ökas med ytterligare 2 000 platser våren 1992. Platserna bör, med hänsyn till den begränsade planeringstiden, beräknas under anslaget för lokala och individuella linjer samt fristående kurser (LIF- anslaget), vilket ger högskolorna större handlingsfrihet.

Huvuddelen av den nya platserna bör avse de mindre högskolorna. De av mig föreslagna ökningarna bör fördelas på högskoleenheter enligt nedanstående tabell.

	Ökning åpl	tusentals kr. 1991/92
Universitetet i Stockholm	150	1 571
Högskoleutbildning på Gotland	30	314
Universitetet i Uppsala	100	1 047
Högskolan i Eskilstuna/Västerås	60	629
Högskolan i Falun/Borlänge	60	629
Högskolan i Gävle/Sandviken	60	629
Högskolan i Örebro	95	996
Universitetet i Linköping	150	1 571
Högskolan i Jönköping	60	629
Universitetet i Lund	100	1 047
Högskolan i Halmstad	75	785
Högskolan i Kalmar	50	524
Högskolan i Karlskrona/Ronneby	90	943
Högskolan i Kristianstad	60	629
Högskolan i Växjö	100	1 047
Universitetet i Göteborg	100	1 047
Högskolan i Borås	50	524
Högskolan i Karlstad	100	1 047
Högskolan i Skövde	90	943
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	70	733
Universitetet i Umeå	100	1 047
Högskolan i Luleå	100	1 047
Högskolan i Sundsvall/Härnösand	60	629
Högskolan i Östersund	90	943
Summa	2 000	20 950

De medelsförstärkningar jag angivit avser första halvårets kostnader för den föreslagna utbyggnaden, exklusive mervärdeskatt. Jag avser att föreslå regeringen att i 1992 års budgetproposition beräkna medel även för andra halvårets kostnader. Min avsikt är att antalet platser fortsättningsvis skall ligga på denna höga nivå.

Den av mig förordade utbyggnaden av högskolan beräknas medföra en ökning av statens kostnader för studiemedel med ca 13 milj. kr. under 1991/92 och med 26 milj. kr. som helårseffekt.

Lokal-, inrednings- och utrustningskostnaderna bedöms uppgå till totalt 10,8 milj. kr., varav 5,4 milj. kr. under 1991/92. Jag återkommer senare i dag till den anslagsmässiga hanteringen av dessa kostnader.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. öka planeringsramarna för lokala och individuella linjer samt fristående kurser under budgetåret 1991/92 (UbU 1990/91:12) i enlighet med vad jag nu föreslagit,
2. till *Lokala och individuella linjer samt fristående kurser* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 20 950 000 kr.

E. Forskning och forskarutbildning inom högskolan m.m.

[3] E 25. Polarforskning

Medel för kostnader för planering och genomförande av svensk polarforskningsverksamhet anvisas under förevarande anslag som disponeras av polarforskningssekreteriatet. Tyngdpunkten ligger innevarande planeringsperiod på forskning i Arktis och i år genomförs en stor expedition i Norra Ishavet med isbrytaren Oden. Detta innebär att huvuddelen av utgifterna i form av fartyg, drivmedel och utrustning kommer att falla på budgetåret 1991/92.

Polarforskningssekreteriatet har därför anhållit om att få disponera ytterligare 14 milj. kr. budgetåret 1991/92.

Jag biträder förslaget. Detta kommer att beaktas vid medelsanvisningen till polarforskningssekreteriatet för budgetåret 1992/93.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

- till *Polarforskning* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 14 000 000 kr.

[4] G 28. Kulturmiljövård

Under denna rubrik finns på statsbudgeten för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag på 92 776 000 kr.

Från anslaget utgår bl.a. statsbidrag till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Också kostnaderna för de kulturminnen m.m. som riksantikvarieämbetet förvaltar för statens räkning betalas från anslaget.

Föredragandens överväganden

De olika förslagen om anslag på tilläggsbudget I för budgetåret 1991/92 innebär bl.a. att en kraftfull satsning bör göras på sysselsättningsskapande åtgärder. Såsom ett led i denna bör anslaget för kulturmiljövård förstärkas engångsvis med 50 milj. kr. under budgetåret för investeringsarbeten avseende viktiga kulturminnen och fornminnesplatser, som behöver rustas upp. Behovet av sådana åtgärder är stort. Det är därför positivt att ett antal sådana investeringar genom en samordning med arbetsmarknadspolitiken kan komma till stånd tidigare än vad som annars hade varit möjligt.

Riksantikvarieämbetet har som underlag till regeringens förslag presenterat ett program över angelägna investeringsobjekt, spridda över landet. Huvuddelen av objekten utgörs av kulturminnen som är av intresse för allmänheten och som därför också har betydelse för turismen. Samtidigt är det till övervägande del fråga om byggnader och anläggningar, såsom ruiner, industriminnen och fornminnesplatser, där det inte finns någon ägare som utöver det allmänna kan ta ansvaret för de bevarandeåtgärder som krävs.

Från sysselsättningssynpunkt har programmet fördelen att det ger möjlighet att erbjuda främst byggnadsarbetare sysselsättning på även mindre orter där investeringarna annars är måttliga. Jag utgår ifrån att också de regionala sysselsättningsbehoven kommer att vägas in i riksantikvarieämbetes slutliga urval av projekt. Avsikten är att skapa sysselsättning redan under vintern 1991/92.

Jag vill i sammanhanget nämna att statsrådet Lundgrens senare denna dag avser att föreslå att elfte huvudtitelns anslag *Stöd till icke-statliga kulturlokaler* ges en engångsvis förstärkning. Också denna förstärkning motiveras av sysselsättningsskäl men innebär givetvis att ett antal kulturpolitiskt angelägna investeringar i kulturlokaler kan genomföras.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Kulturmiljövård* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 50 000 000 kr.

Statens konstmuseer har i skrivelser den 2 maj och den 10 september 1991 anmält att nationalmuseet avser att fira museets 200-årsjubileum år 1992 med bl.a. följande tre arrangemang.

En Carl Larsson-utställning anordnas i samarbete med Göteborgs konstmuseum. Utställningen, som visas på nationalmuseet i Stockholm under våren 1992 och därefter på Göteborgs konstmuseum, omfattar verk tillhöriga staten (nationalmuseet, Zornsamlingarna, kungl. biblioteket, vissa universitet m.fl.) och Göteborgs kommun samt ett stort antal andra långgivare. Det sammanlagda värdet på de verk som ingår i utställningen uppgår till ca 389 milj. kr. Därav avser ca 100 milj. kr. verk i statlig ägo, 48 milj. kr. verk tillhöriga Göteborgs kommun, 191 milj. kr. verk i annan svensk ägo och 50 milj. kr. verk som lånas in från utlandet.

En vandringsutställning med verk ur nationalmuseets samling av svenskt 1700-talsmåleri visas hos ett antal länmuseer. Verken samlade värde beräknas till 25 milj. kr.

En "Nationalmuseidag" anordnas den 18 oktober 1992 på ett tjugotal platser i landet. Detta innebär att museet till varje ort skickar ut ett framstående verk ur samlingarna tillsammans med en intendent, som håller en föreläsning kring verket. Det samlade värdet på de utsända verken beräknas till 22,5 milj. kr.

Statens konstmuseer har anhållit att regeringen ställer garanti för eventuell skada på eller förlust av föremål, som används i samband med de nämnda evenemangen. Statens kulturråd har tillstyrkt den begärda garantin.

Föredragandens överbäganden

Genom ett riksdagsbeslut år 1976 (prop. 1975/76:125 s. 24-25, KrU 39, rskr 305) fick regeringen ett allmänt bemyndigande att vid behov ställa statlig garanti för ersättning vid skada på eller förlust av föremål i utländsk ägo, som lånas in för utställning vid statliga museer. Uppkommande ersättningskostnader belastar anslaget *Oförutsedda utgifter*. Någon sådan kostnad har inte aktualiserats under de 15 år som systemet har fungerat.

Riksdagens allmänna bemyndigande avser endast föremål som de statliga museerna lånar in från utlandet. Statens konstmuseer har nu anhållit att staten tar ansvar för ett stort antal konstföremål, varav de flesta är svenskägda, i samband med en planerad utställningsverksamhet inom landet som ett led i nationalmuseets 200-årsjubileum.

Statens konstmuseers framställning omfattar tre skilda slag av statligt ansvarstagande. För det första begärs att staten skall ställa ekonomisk garanti för verk som nationalmuseet lånar in till den planerade Carl Larsson-utställningen från långgivare i Sverige och utomlands. För det

andra skall den statliga garantin, i tillämpliga delar, gälla även under den tid Carl Larsson-utställningen visas på Göteborgs konstmuseum. För det tredje skall staten själv stå risken för eventuell skada på eller förlust av statligt ägda föremål som sänds ut i samband med de aktuella jubileumsarrangemangen.

För de verk av Carl Larsson, värderade till drygt 50 milj. kr., som avses lånas in från utlandet, har regeringen den 17 oktober 1991 meddelat sedvanlig garanti. Det sammanlagda värdet på de svenskägda verk som kommer att visas i de tre aktuella sammanhangen uppgår, enligt förteckningar som bilagts statens konstmuseers framställning, till 387 milj. kr., varav 148 milj. kr. avser verk i statlig ägo. Med hänsyn till de stora värden det här gäller bör frågan om statens ansvarstagande för de svenskägda verken underställas riksdagens prövning.

Vad avser de föremål ur svenska icke-statliga samlingar som kommer att lånas in till Carl Larsson-utställningen begärs samma typ av ersättningsgaranti, som regeringen tidigare har lämnat för de utländska inlånen. Jag finner det rimligt att garanti medges även för de svenska lånen och att garantin omfattar visningen såväl på nationalmuseet som på Göteborgs konstmuseum.

Staten förutsätts härutöver själv stå risken för skada på eller förlust av statligt ägda verk i samband med visning på icke-statliga museer. Det vanliga i sådana fall är att låntagaren blir ersättningsskyldig om verket skadas eller förkommer. Här handlar det emellertid om ett samarbete mellan nationalmuseet, Göteborgs konstmuseum och ett antal läns museer i syfte att uppmärksamma nationalmuseets 200-årsjubileum. Det är ett samarbete som har tillkommit på nationalmuseets initiativ och där nationalmuseet står som huvudproducent. Med hänsyn till dessa omständigheter finner jag det naturligt att staten tar på sig skade- och förlustrisken vad gäller de statsägda föremålen.

När ersättningsgaranti lämnas till svenska långivare bör garantin, i enlighet med vad som redan gäller vid lån från utlandet, förse med förbehåll om 50 procents reduktion vid s.k. force majeure. Vidare bör staten förbehålla sig rätten att resa ersättningsanspråk gentemot Göteborgs konstmuseum och berörda läns museer i fall där skada på eller förlust av statlig eller inlånad egendom har vållats uppsåtligt eller genom grov oaksamhet från museernas sida. Det bör vara ett villkor för statens åtaganden att museerna tillhandahåller säkerhetsanordningar enligt de krav som internationell museipraxis uppställer i dylika sammanhang. Statens konstmuseer bör svara för bedömningen av vad som skall anses tillfredsställande säkerhetsanordningar. I detta sammanhang vill jag erinra om regeringens tidigare uttalanden (prop. 1989/90:100 bil. 10 s. 394 och prop. 1990/91:125 bil. 4 s. 21) om möjligheterna för museerna att vid större tillfälliga utställningar anpassa entréavgifterna bl.a. till behovet av särskilda bevakningsinsatser.

Hemställan

Prop. 1991/92:25
Bilaga 7

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att staten, med förbehåll om 50 procents reduktion vid force majeure och regressrätt vid skada eller förlust som vållas uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, garanterar värdet av de föremål som lånas in från icke-statliga långivare i Sverige för Carl Larsson-utställningen på nationalmuseet och Göteborgs konstmuseum,

2. besluta att eventuell ersättning vid skada på eller förlust av föremål som omfattas av garantiåtagandet betalas ur förslagsanslaget *Oförutsedda utgifter*,

3. medge att staten avstår från ersättning från Göteborgs konstmuseum och berörda länmuseer vid eventuell skada på eller förlust av statlig egendom som visas hos dem i samband med arrangemang avseende nationalmuseets 200-årsjubileum, dock med undantag för skada eller förlust som vållas uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

I. Lokalförsörjning m.m.

[6] I 2. Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m.m

De av mig i det föregående förordade förstärkningarna av grundläggande högskoleutbildning kommer att föranleda behov av lokaler, inredning och utrustning. Jag beräknar kostnaderna härför till 10,8 milj. kr. varav 5,4 milj. kr. kommer att behövas redan under innevarande budgetår. Det får ankomma på regeringen att fördela dessa medel på olika högskoleenheter. I avvaktan härpå bör 5 400 000 kr. begäras på tilläggsbudget under detta anslag.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

till *Inredning och utrustning av lokaler vid högskoleenheterna m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 5 400 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Olsson

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Nionde huvudtiteln

B. Jordbruk och trädgårdsnäring

[1] B 13. Omställningsåtgärder i jordbruket m.m.

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats 5 837 752 000 kr.

Mitt förslag: Under budgetåret 1991/92 skall ett belopp på 1 678,5 milj.kr. tillföras jordbruket. Av dessa medel skall 200 milj.kr. användas för att avbetala den räntefria kredit som staten ställt till förfogande för finansiering av exportkostnaderna för 1990 års skörd. Resterande belopp skall i huvudsak tillföras jordbruket i form av ett bidrag per djur av olika slag eller per hektar av olika grödor. Medlen skall anvisas över statsbudgeten. Den av riksdagen beslutade höjningen av ersättningen till jordbruket i norra Sverige, 87 milj.kr., skall liksom höjningarna för budgetåren 1989/90 och 1990/91 också i huvudsak utbetalas som ett bidrag per djur eller per hektar av olika grödor.

Det bör ankomma på regeringen att fastställa den definitiva fördelningen av beloppen på olika djurslag och grödor m.m. efter förslag från statens jordbruksverk.

Skälen för mitt förslag: Riksdagen beslutade våren 1989 att 1 170 milj.kr. skulle tillföras jordbruket under regleringsåret 1989/90 som kompensation för kostnadsökningar m.m. Till följd av en överenskomelse i GATT i april 1989, som bl.a. innebar att stödpriserna till jordbruket inte skulle höjas fram till dess att förhandlingarna avslutats, beslutades att den ökade ersättningen till jordbruket i huvudsak skulle lämnas genom ett bidrag per djur av olika slag eller per hektar av olika grödor i stället för i form av gränsskyddshöjningar. För regleringsåret 1990/91 konstaterade riksdagen att stöd och stimulansåtgärderna för detta år gav ett bättre utbyte för spannmålsproducenterna än för mjölkprodu-

centerna. Riksdagen beslutade därför att ett belopp på 600 milj.kr. utöver de 1 170 milj.kr. skulle tillföras jordbruket i form av ett bidrag per ko. Med stöd av tidigare beslut har jordbruket bruket av dessa medel, 1 770 milj.kr., tillförts 56,5 milj.kr. genom höjda priser, resterande medel har i huvudsak utbetalats som ett bidrag per ko m.m. Därutöver har jordbruket tillförts 730 milj.kr. som en del av inkomststödet för budgetåret 1990/91. Det totala beloppet uppgår alltså till 2,5 miljarder kronor.

Riksdagen beslutade våren 1991 (prop. 1990/91:191, JoU31, rskr. 365) att 555 milj.kr. av nämnda 2,5 miljarder kronor skulle användas för att betala av den rörliga kredit som finansierar 1990 års spannmålsexport, att 60 milj.kr. tillförs skördeskadefonden och att 100 milj.kr. används för att höja ramen för anläggningsstödet. Enligt riksdagens beslut bör resterande medel kunna tillföras jordbruket på i princip samma sätt under budgetåret 1991/92 som under föregående år, dvs i huvudsak i form av djurbidrag, och utbetalas under år 1991, allt under förutsättning att de fortsatta GATT-förhandlingarna inte motiverar förändringar i nuvarande system.

Eftersom GATT-förhandlingarna under år 1991 inte beräknas leda till sådana resultat att de bör föranleda några förändringar av nuvarande system för utbetalning av ersättningen till jordbruket budgetåret 1991/92, föreslår jag att bidrag per djur eller per hektar av olika grödor bör utbetalas även detta år. Av totalbeloppet bör även detta budgetår 56,5 milj.kr. tillföras jordbruket genom att de tidigare beslutade prishöjningarna ligger kvar. Med hänsyn till det allmänna behovet av en stram ekonomisk politik bör härutöver en besparing på 50 milj.kr. göras, vilket innebär att budgetbelastningen uppgår till 1 678,5 milj.kr. för budgetåret 1991/92. Av dessa medel bör 200 milj.kr. disponeras för en ytterligare avbetalning av den räntefria kredit som staten ställt till förfogande för finansiering av exportkostnaderna för 1990 års skörd. Detta innebär att den särskilda höjning av prisregleringsavgiften på handelsgödsel och bekämpningsmedel som vidtogs för att finansiera dessa kostnader kan reduceras ytterligare den 1 juli 1992.

Föregående års utbetalning av bidrag bör utgöra en utgångspunkt vid fördelningen av totalbeloppet på olika produktionsgrenar. Det bör ankomma på regeringen att fastställa grunderna för och fördelningen av totalbeloppet. Jag har för avsikt att föreslå regeringen att ge statens jordbruksverk i uppdrag att, efter hörande av näringen, lämna förslag till fördelning.

Till följd av nämnda överenskommelse i GATT har även de höjningar av stödet till jordbruket i norra Sverige som beslutats för budgetåren 1989/90 och 1990/91 betalats ut i form av ett bidrag per djur eller per hektar av olika grödor. Dessa belopp uppgår totalt till 137,3 milj.kr. Riksdagen beslutade våren 1991 att höja ersättningen till jordbruket i norra Sverige med 87 milj.kr. under budgetåret 1991/92 (prop. 1990/91:99, JoU27, rskr. 276). Även dessa medel bör under

budgetåret 1991/92 tillföras jordbruket i form av ett bidrag per djur eller per hektar av olika grödor. Jag avser att föreslå regeringen att ge statens jordbruksverk i uppdrag att utifrån de principer som anges i riksdagsbeslutet och tidigare fördelningar av norrlandsstödet lämna förslag till fördelning av beloppet på olika produktionsgrenar. Det bör ankomma på regeringen att besluta om fördelningen.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag har förordat i fråga om utbetalning av bidrag per djur eller per hektar av olika grödor,
2. till *Omställningsåtgärder i jordbruket m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 1 678 500 000 kr.

[2] B 16. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m.m.

På detta anslag har riksdagen för budgetåret 1991/92 medgett att 5 milj.kr. får beviljas som statsbidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m.m. Härutöver får disponeras medel för statligt stöd till fruktodlingen inom en ram av 20,5 milj.kr. under åren 1989–1991. Stödet omfattar bl.a. strukturåtgärder inom fruktodlingen.

Föredragandens överväganden

Från anslaget B 16. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m.m. lämnas bl.a. stöd till fruktodlingen samt stöd till marknadsföring av svensk frukt. Dessa stöd infördes på grund av att importregleringen för frukt, med importstopp under vissa delar av året, i huvudsak avvecklades under slutet av 1980-talet (prop. 1988/89:51, SkU8, rskr. 27). Numera finns således endast ett tullskydd.

I samband med att importregleringen i fråga om importstopp togs bort infördes ett bidrag för röjning av päron- och äppleodlingar (prop. 1988/89:100 bil. 11, JoU12, rskr. 156). Riksdagen godtog vidare den av regeringen föreslagna bidragsramen för stöd till fruktodlingen på 12,5 milj.kr. men förutsatte att regeringen återkom till riksdagen med förslag om höjning av bidragsramen om de fortsatta förhandlingarna skulle ge vid handen att ytterligare resurser var nödvändiga för att bevara fruktodlingens konkurrenskraft.

Riksdagen beslutade våren 1990 (prop. 1989/90:125, JoU19, rskr. 290) att godta den av regeringen då föreslagna utökade bidragsramen för stöd till fruktodlingen, totalt 20,5 milj.kr. under åren 1989–1991. Jordbruksutskottet uttalade i det sammanhanget att det var berett att pröva förslag om ytterligare resurser under anslagsperioden 1989–1991, om det ansågs nödvändigt för att bevara fruktodlingens konkurrenskraft.

T.o.m. hösten 1991 har det röjts 1 045 ha och den avsedda arealen på

ca 1 000 ha har således röjts. På grund av att många röjningar utfördes de två första bidragsåren, då bidrag med ett högre belopp lämnades per hektar röjd areal, täcker inte den fastställda bidragsramen den röjda arealen. Detta innebär att bidragsramen behöver utvidgas med 1,1 milj.kr. till 21,6 milj.kr. så att även de odlare som har röjt under år 1991 skall kunna få bidrag. Jag anser att utvidgningen av bidragsramen med 1,1 milj.kr. budgetåret 1991/92 för stöd till fruktodlingen bör finansieras genom en motsvarande minskning av bidragsramen till trädgårdsnäringens rationalisering. Sistnämnda bidragsram uppgår under innevarande budgetår 1991/92 till 4,3 milj. kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag har anfört beträffande utvidgning av bidragsramen för stöd till fruktodlingen,
2. godkänna vad jag har förordat om dispositionen av det i statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisade förslagsanslaget Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering, m.m.

[3] Importavgift på bekämpningsmedel

Mitt förslag: Skyldigheten att betala avgift på bekämpningsmedel skall gälla både tillverkare och importör.

Skälen för mitt förslag: Enligt lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område skulle avgift (prisregleringsavgift) för bekämpningsmedel betalas av såväl tillverkare som importör.

Våren 1990 beslutade riksdagen om en ny jordbrukspolitik (prop. 1989/90:146, JoU25, rskr.327). Beslutet innebär bl.a. att man övergångsvis behåller de interna avgifter som för närvarande finansierar regleringsåtgärderna på spannmålsområdet. Dessa avgifter utgörs av bl.a. avgiften på handelsgödsel och bekämpningsmedel. Avsikten var inte annan än att, liksom tidigare, såväl tillverkare som importör skall vara avgiftsskyldiga.

Riksdagsbeslutet innebar att prisregleringslagen på jordbrukets område upphävdes och ersattes av dels lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m, dels lagen (1990:616) om införande av lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. Vad gäller handelsgödsel föreligger avgiftsskyldighet för importen enligt lagen om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. och för tillverkningen enligt lagen om införande av avgiftslagen. Såvitt avser bekämpningsmedel har däremot lagregleringen kommit att utformas så att avgiftsskyldigheten bara omfattar tillverkare och inte importör.

För att avgiftsskyldigheten skall få avsedd omfattning bör ett tillägg göras i lagen om införande av avgiftslagen. Av tillägget bör framgå att också importör skall kunna åläggas att betala avgift.

Avgiftsskyldigheten bör kunna omfatta även varor som levererats under hösten 1991. Avgift för bekämpningsmedel erläggs på levererade kvantiteter. Redovisning sker halvårsvis. Uppbörd av avgifter för leveranser under hösten 1991 sker inte förrän i mars 1992.

Samråd i denna fråga har skett med statens jordbruksverk som stöder mitt förslag.

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1990:616) om införande av lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. Förslaget bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 8:1*.

På grund av frågans beskaffenhet skulle lagrådets hörande sakna betydelse.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta lagförslaget.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1990:616) om införande av lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1990:616) om införande av lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

6 § Utöver avgifter enligt lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. får under tiden den 1 juli 1991 - den 30 juni 1995 följande avgifter tas ut.

Avgiftsskyldig

1. Tillverkare av mjöl, gryn, flingor eller liknande produkter
2. Mejeri
3. Tillverkare av handelsgödsel och bekämpningsmedel

Produkter

Vete, råg, korn och havre
Konsumtionsmjölk och grädde
Varor som anges i bilaga till denna lag

Föreslagen lydelse

6 § Utöver avgifter enligt lagen (1990:615) om avgifter på vissa jordbruksprodukter m.m. får under tiden den 1 juli 1991 - den 30 juni 1995 följande avgifter tas ut.

Avgiftsskyldig

1. Tillverkare av mjöl, gryn, flingor eller liknande produkter
2. Mejeri
3. Tillverkare av handelsgödsel
4. Tillverkare och importör av bekämpningsmedel

Produkter

Vete, råg, korn och havre
Konsumtionsmjölk och grädde
Varor som anges under 1) i bilaga till denna lag
Varor som anges under 2) i bilaga till denna lag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Hörnlund vad avser p. 1-2 och p. 4-5 samt statsrådet Friggebo vad avser p. 3 och p. 6-8.

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Tionde huvudtiteln

A. Arbetsmarknadsdepartementet m.m.

[1] A 1. Arbetsmarknadsdepartementet

Under denna anslagsrubrik har anvisats på statsbudgeten för innevarande budgetår ett ramanslag på 51 990 000 kr.

I propositionen (prop.1991/92:30) om en särskild nämnd för utlänningsärenden har statsrådet Friggebo redovisat en besparing under anslaget Arbetsmarknadsdepartementet skall ske till följd av att en särskild nämnd för utlänningsärenden inrättas. Avsikten är att nämnden inrättas fr.o.m. den 1 januari 1992 och i huvudsak övertar den föredragande- och kansliorganisation för utlänningsärenden som nu finns i arbetsmarknadsdepartementet. Jag beräknar att belastningen på anslaget skall minskas med vad som motsvarar arbetsmarknadsdepartementets organisation för ändamålet, dvs. med 8 419 000 kr för budgetåret 1991/92.

Under främst de två senaste åren har antalet utlänningsärenden till departementet ökat kraftigt. Trots en förstärkning med 18 anställda uppgick antalet ej avgjorda ärenden i september 1991 till drygt 5 300 st. Mot bakgrund av beräkningar och bedömningar av statens invandrarverk och arbetsmarknadsdepartementet kan ett inflöde väntas av mellan 1000 till 1500 ärenden per månad under hösten. Med nuvarande personalstyrka kan drygt 700 ärenden avgöras per månad. För att förhindra att antalet ej avgjorda ärenden ökar på ett okontrollerat sätt inför bildandet av utlänningsnämnden föreslår jag att arbetsmarknadsdepartementet tillförs medel motsvarande 30 tjänster fram till årsskiftet 1991-1992. En del av dessa medel avses utnyttjas för att finansiera ett ökat övertidsuttag. Dessutom ingår medel för ADB-stöd för den tillkommande personalen.

Jag beräknar att kostnaderna för denna tillfälliga förstärkning kommer att uppgå till 4 382 000 kr. Medlen bör anvisas på tilläggsbudget. Den ökning resp. minskning av belastningen på anslaget som jag föreslår medför belastningen minskar med 4 037 000 kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att godkänner vad som anförts om utnyttjandet av de medel som anvisats till ramanslaget *Arbetsmarknadsdepartementet* på statsbudgeten för budgetåret 1991/92.

[2] A 2. Utredningar m.m.

Under denna anslagsrubrik har anvisats på statsbudgeten för budgetåret 1991/92 ett reservationsanslag på 22 465 000 kr.

De statliga arbetsmarknadsåtgärderna måste öka ytterligare i effektivitet. För att göra detta möjligt behöver ett antal utredningar påbörjas under innevarande budgetår. Jag föreslår därför att anslaget tillförs 4 000 000 kr. Under förutsättning av att riksdagen godkänner förslaget kommer jag senare att föreslå regeringen att föra bort motsvarande medel från anslaget B 2. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, anslagsposten 2. Försöksverksamhet med sysselsättningsskapande åtgärder.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att till *Utredningar m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 4 000 000 kr.

[3] A 5. Internationell samverkan inom ramen för flykting- och migrationspolitiken m.m.

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Bakgrund

Antalet asylsökande i västeuropeiska länder har under 1980-talet ökat från ca 50 000 till ca 400 000. En minskande andel av de asylsökande har bedömts vara flyktingar enligt 1951 års Genève-konvention om flyktingars rättsliga ställning. Under samma tid har den minskning av den reguljära invandringen, som inleddes under 1970-talet, fortsatt.

Sammantaget har dessa omständigheter lett till överansträngda asyl-procedurer, långa handläggningstider i asylärenden och mycket stora offentliga utgifter i alla berörda länder. Detta har givetvis också lett till stora påfrestningar för de sökande, av vilka en stor andel lämnat sina hemländer av skäl som inte motiverar asyl, men väl insatser inriktade på de förhållanden som föranlett dem att söka sig till annat land.

På senare år har det mellanstatliga flyktingsamarbetet, mot den bakgrunden, kommit att inriktas på att finna metoder för att med utgångspunkt från flykting- och immigrationspolitiken, i internationell sam-

verkan, i större utsträckning än hittills söka påverka de bakomliggande orsakerna till migrationen.

Prop. 1991/92:25
Bilaga 9

Överväganden och förslag

Ett viktigt inslag i flykting- och immigrationspolitiken bör vara att inrikta arbetet på långsiktiga och strategiska insatser för att påverka bakomliggande orsaker till flykt och påtvingad migration.

Det finns därvid behov av vissa medel för insatser för att, främst i internationell samverkan, kunna göra punktinsatser i sådant syfte, vilka inte kan tillgodoses på annat sätt, t.ex. inom ramen för biståndsmedlen.

Medlen bör också kunna användas för bidrag till sådant internationellt samarbete som kan bidra till att utveckla och tillämpa nya flykting- och migrationspolitiska strategier. Jag tänker här närmast på Sveriges deltagande i *dels* de informella konsultationerna mellan numera 16 länder i Västeuropa, Nordamerika och Australien i asyl-, flykting- och migrationspolitiska frågor, *dels* International Organization for Migration (IOM) där Sverige är medlem sedan den 1 juli 1991.

Jag föreslår att sådana medel anvisas redan under innevarande budgetår. För ändamålet behöver då inrättas ett nytt anslag under tionde huvudtiteln. Jag bedömer anslagsbehovet under budgetåret 1991/92 till sammanlagt 4 milj. kr. Medlen är avsedda att användas tillfälligt för sagda ändamål under budgetåret 1991/92 i avvaktan på regeringens ställningstagande till ny invandrar- och flyktingpolitik. Det bör ankomma på regeringen att ge närmare föreskrifter för medlens användning.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

till *Internationell samverkan inom ramen för flykting- och migrationspolitiken m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett nytt reservationsanslag på 4 000 000 kr.

B. Arbetsmarknad m.m.

Inledning

Den svenska ekonomin befinner sig nu i en recession med svag tillväxt och snabbt stigande arbetslöshet. Inströmningen av lediga platser till arbetsförmedlingen har minskat mycket kraftigt inom samtliga branscher det senaste året. Sedan början av år 1991 har antalet lediga platser varit lägre än det antal som uppmättes under den förra lågkonjunkturen. Antalet varsel om uppsägning har sedan hösten 1990 legat på en historiskt sett mycket hög nivå. Hittills i år har 97 000 personer, eller drygt 2 % av de sysselsatta, varslats om uppsägning. Knappt 60 % av varslen berör anställda inom industrisektorn. Ca 40 % av samtliga varslade är tjänstemän.

Under slutet av år 1990 upphörde sysselsättningen att öka. Sedan

februari i år har antalet sysselsatta minskat mycket kraftigt inom främst tillverkningsindustrin. Antalet sysselsatta inom industrin var i september i år ca 100 000 färre än ett år tidigare. Antalet har under efterkrigstiden aldrig varit så lågt som nu. Arbetslösheten, som började stiga sommaren 1990, var i september i år 3,1 % enligt arbetskraftsundersökningen (AKU). Liksom vid tidigare konjunkturedgångar är det ungdomarna som har drabbats hårdast av det försämrade arbetsmarknadsläget. I åldersgruppen 16--19 år var arbetslösheten 11,8 %. Bland de äldre ungdomarna (20--24 år) var den samtidigt 6,2 % och bland övriga åldersgrupper 2,4 %. En annan grupp som drabbats hårt av det försämrade konjunkturläget är de arbetshandikappade. Ca 33 000 arbetshandikappade var i slutet av september arbetssökande på arbetsförmedlingen.

I det nu uppkomna läget, med den högsta arbetslöshetsnivån på närmare tio år, måste kraftfulla åtgärder vidtas för att motverka en ytterligare försämring och för att öka sysselsättningen.

Av denna anledning är det motiverat att de förslag till arbetsmarknadspolitiska insatser, som har redovisats tidigare i höst, genomförs. Det är vidare nödvändigt att planera de infrastrukturella insatser tidigareläggs med beaktande av situationen på de lokala arbetsmarknaderna. Enligt min bedömning är det också nödvändigt att ytterligare arbetsmarknadspolitiska resurser, i form av konjunkturberoende åtgärder, anvisas. Satsningarna är huvudsakligen av sådan karaktär att det ankommer på riksdagen att besluta om dem. Förslagen är i korthet följande. Vid utbildning i företag bör arbetsgivare inom tillverkningsindustrin kunna få bidrag till lönekostnader för anställda som utbildas. Vidare bör medlen för utbildningsbidragen vid arbetsmarknadsutbildning räknas upp. Medlen för främst sysselsättningsskapande åtgärder bör utökas. Slutligen bör bidrag kunna lämnas till arbetsgivare för handledning av ungdomar.

Inom ramen för riksdagens bemyndigande har regeringen under hösten beslutat om att arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) får erbjuda arbete inom Samhall åt ytterligare ca 550 arbetshandikappade. Denna satsning bör, mot bakgrund av det allt sämre läget på arbetsmarknaden, kompletteras med att AMS tillförs ytterligare medel till lönebidrag för arbetshandikappade.

Med nu föreslagna insatserna kommer de konjunkturberoende åtgärderna, under innevarande budgetår, att volymmässigt i det närmaste ha uppnått den nivå över vilken arbetsmarknadsverket med bibehållen effektivitet inte kan sysselsätta fler arbetslösa. Det är därför nödvändigt att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna förstärks med insatser inom andra områden. Tidigareläggningar av främst investeringar i transportsystemet redovisades i augusti månad. Syftet är att förbättra de mest centrala delarna av landets väg- och järnvägsstråk. Dessa förslag kompletterades senare under september månad med förslag om investeringar som syftar till att förbättra sambandet mellan de centrala transportstråken och andra delar av transportsystemet. Detta sker genom tidigareläggning av investeringar i vägar, järnvägar, flygplatser och

telenätet. Chefen för kommunikationsdepartementet har tidigare i dag, utöver dessa åtgärder, presenterat ytterligare tidigareläggningar av investeringar i väg- och järnvägsnäten.

Chefen för finansdepartementet har tidigare i dag lämnat förslag till tidigareläggningar av statliga byggnadsinvesteringar. Vidare lämnas förslag till investeringar inom kultursektorn och förslag om investeringar i skolans arbetsmiljö (prop. 1991/92:10 om statsbidrag till förbättringar av den fysiska miljön i skolorna). Inom utbildningsområdet presenterades i augusti insatser för att ge fler ungdomar möjlighet till gymnasieutbildning. Till denna satsning kan nu läggas förslag om tillskott av platser inom den kommunala vuxenutbildningen och högskolan. Förslag i dessa avseenden har tidigare i dag presenterats av chefen för utbildningsdepartementet.

För att stödja utvecklingen i särskilt utsatta regioner är det nödvändigt att ytterligare resurser tillförs regionalpolitiken. Jag kommer senare i dag, vid min anmälan av frågor rörande anslag under tolfte huvudtiteln, att föreslå att medlen till lokaliseringsbidrag förstärks.

AMS har i skrivelse den 23 augusti 1991 lämnat förslag till ytterligare insatser under budgetåret 1991/92. AMS har även i skrivelser den 10 april och den 14 juni 1991 redovisat underlag för och förslag till åtgärder särskilt riktade till byggarbetsmarknaden. Vidare har det kommit in en rad skrivelser från olika myndigheter, kommuner och andra organisationer om olika former av åtgärder med syfte att motverka arbetslösheten. De förslag till åtgärder för sysselsättning och mot arbetslöshet inom de ramar som har presenterats tidigare i dag och som jag nu skall redovisa får ses som de insatser som regeringen nu är beredd att vidta med anledning av bl.a. nämnda framställningar.

[4] B 2. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag på 14 100 687 000 kr.

4.1 Bidrag till utbildning i företag

Genom stödformen bidrag till utbildning i företag får bidrag lämnas till en del av de kostnader arbetsgivare har för att genomföra utbildning för de anställda. Med syfte att motverka uppsägningar inom näringslivet beslutade den dåvarande regeringen den 22 augusti 1991 att arbetsmarknadsverket som en försöksverksamhet fr.o.m. den 1 september 1991 får lämna bidrag även till en del av de lönekostnader som arbetsgivare har för dem som utbildas.

Beslutet innebär att länsarbetsnämnderna får lämna bidrag till arbetsgivare inom tillverkningsindustrin med högst 50 kr. per timme för lönekostnader vid utbildning av anställda. Kostnaden vid en omfattning av ca 2 000 deltagare i genomsnitt per månad under tio månader har beräknats till 150 milj.kr.

Den redovisade försöksverksamheten bör få bedrivas t.o.m. den 30 juni 1992. Regeringen bör inhämta riksdagens godkännande av den vidtagna åtgärden. Vidare bör anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder tillföras 150 milj.kr. för verksamheten.

4.2 Utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning

I 1991 års kompletteringsproposition (prop. 1990/91:150 bil. 6 s. 12) anfördes att kostnadsutvecklingen för dagpenningen vid arbetsmarknadsutbildning behövde följas upp för att regeringen under hösten 1991 skulle kunna göra en ny bedömning av AMS medelsbehov för utbildningsbidrag. Genom att medlen för dagpenning, dvs. för utbildningsbidrag, vid arbetsmarknadsutbildning inte längre anvisas förslagsvis utan inom ramen för ett reservationsanslag är en mer exakt beräkning av kostnaderna för utbildningsbidrag av största betydelse för att utbildningen skall kunna genomföras.

Den uppföljning av såväl deltagare i arbetsmarknadsutbildning som utbetalade utbildningsbidrag som genomförts under våren 1991 visar dels att andelen deltagare som är medlemmar i arbetslöshetskassorna och därmed har en högre dagpenning, har ökat i förhållande till tidigare beräkningar, dels att kostnaderna för de särskilda bidragen har underskattats. Därutöver har kostnaderna för dagpenningen till de grupper, bl.a. de arbetshandikappade som deltar i arbetsmarknadsutbildning, där en samordning sker med vissa andra förmåner, varit underskattade.

Tillsammans bidrar dessa faktorer till att kostnaderna för utbildningsbidragen blir 725 milj.kr. högre än vad som tidigare har beräknats. För att arbetsmarknadsutbildningen skall kunna genomföras i den omfattning som riksdagen har beslutat föreslår jag därför att AMS tilldelas detta belopp för utbildningsbidrag under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Den nya anslagskonstruktionen visar på behovet av ett redovisnings-system som gör det möjligt att kontinuerligt följa kostnadsutvecklingen för utbildningsbidragen. För riksdagens kännedom vill jag därför nämna att jag avser att föreslå regeringen att uppdra åt riksförsäkringsverket och AMS att gemensamt utveckla ett sådant system.

4.3 Förstärkning av de sysselsättningsskapande åtgärderna

Ökningen hittills av arbetslösheten under innevarande budgetår och prognoserna för resten av budgetåret talar för behovet av en kraftig förstärkning av de sysselsättningsskapande åtgärderna. Förstärkningen är också nödvändig för att kunna stödja de långtidsarbetslösa och andra särskilt utsatta grupper på arbetsmarknaden.

Jag föreslår därför att AMS tillförs ytterligare 2 200 milj.kr. under innevarande budgetår för sysselsättningsskapande åtgärder främst för att bekämpa långtidsarbetslöshet och arbetslöshet bland ungdomar och handikappade. Härigenom bör ca 18 000 personer i genomsnitt kunna ges

sysselsättning i olika åtgärder under resten av detta budgetår. Medlen bör anvisas under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

I detta sammanhang vill jag ta upp medlen för s.k. otraditionella insatser. Under innevarande budgetår disponerar AMS 50 milj.kr. av medlen inom anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för sådana insatser. Dessa medel skall stimulera till förnyelse av såväl arbetsmetoderna inom förmedlingsorganisationen som de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Inriktningen på de otraditionella insatserna skall alltid utgå från den arbetssökande individens behov.

Den kraftiga uppgången av antalet arbetssökande på förmedlingarna medför att behovet av förnyelse av arbetet med såväl olika former av gruppinriktat förmedlingsarbete som individuella insatser för långtidsarbetslösa ökar. Jag föreslår därför att AMS bör få disponera sammanlagt högst 100 milj.kr. av medlen inom anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för otraditionella insatser.

4.4 Handledare för ungdomar

För att underlätta arbetet med att få fram platser för ungdomar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder bemyndigade den dåvarande regeringen den 22 augusti 1991 AMS att fr.o.m. den 1 september 1991, som en försöksverksamhet, lämna bidrag till arbetsgivare för handledare för ungdomar som anställs på avtalade inskolningsplatser, på platser med rekryteringsstöd eller på utbildningsvikariat. Bidrag får lämnas med högst 35 kr. per timme för lönekostnaden för handledaren vid anställning av en ungdom och med högst 10 kr. per timme för varje ytterligare ungdom upp till fem. För ytterligare handledare lämnas bidrag på motsvarande sätt. Bidrag lämnas under högst sex månader från den sista anställningen. Bidraget till handledare har beräknats till 210 milj.kr. vilket bedöms räcka till ca 2 000 handledare under tio månader.

Regeringen bör inhämta riksdagens godkännande av den vidtagna åtgärden, som bör få bedrivas enligt de nu redovisade riktlinjerna fram t.o.m. den 30 juni 1992. Vidare bör anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder tillföras 210 milj.kr. för denna verksamhet.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag har anfört om bidrag till lönekostnader vid utbildning i företag (avsnitt 4.1),
2. godkänna vad jag har anfört om bidrag till handledare vid anställning av ungdomar (avsnitt 4.4),
3. till *Arbetsmarknadspolitiska åtgärder* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 3 285 000 000 kr.

C. Arbetslivsfrågor

[5] C 7. Särskilda åtgärder för arbetshandikappade

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag på 5 416 489 000 kr.

Från anslaget betalas åtgärder för att öka arbetshandikappades möjligheter att få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Merparten av de medel som anvisas under anslaget används till lönesubventioner av olika slag.

I sin skrivelse den 23 augusti 1991 har AMS begärt ytterligare 275 milj.kr. till lönebidrag. Enligt AMS bedömning skulle ytterligare ca 2 500 arbetshandikappade kunna placeras i arbete med dessa medel.

I det försämrade arbetsmarknadsläget har arbetshandikappade särskilt svårt att hävda sig i konkurrensen om de lediga arbetena och risken för långtidsarbetslöshet är stor för dessa sökande.

Jag föreslår därför att ytterligare 275 milj.kr. anvisas till lönebidrag för arbetshandikappade för innevarande budgetår. I likhet med AMS bedömer jag att ytterligare ca 2 500 arbetshandikappade sökande skall kunna beredas arbete genom det tillskott av medel till lönebidrag som jag nu föreslår.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

till *Särskilda åtgärder för arbetshandikappade* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 275 000 000 kr.

D. Invandring m.m.

[6] D 5. Ersättning till kommunerna för åtgärder för flyktingar m.m.

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett förslagsanslag på 4 464 000 000 kr.

Enligt förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. får kommunerna ifråga om flyktingbarn under 18 år som har kommit till Sverige utan egna vårdnadshavare, ersättning för sådan vård i annat hem än barnets eget som ges med stöd av socialtjänstlagen (1980:620) eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. I prop. 1989/90:105 (1989/90: SfU 21, rskr.281) om samordnat flyktingmottagande och nytt system för ersättning till kommunerna m.m. preciseras att sådan vård kan ske i ett kommunalt grupphem eller i familjehem.

Statens invandrarverk (SIV) har föreslagit en regeländring så att kommunerna, om särskilda skäl motiverar det, även kan få ersättning för

bistånd till flyktingbarn utan vårdnadshavare som inte är placerade i familjehem eller på grupphem. SIV har i dag svårt att få kommunerna att ta emot flyktingbarn i åldern 16-18 år, utan vårdnadshavare, som inte behöver placeras i familjehem eller grupphem.

Jag anser att en ändring av ersättningsreglerna enligt vad SIV förordar, bör genomföras. Den bör kunna leda till att ensamma flyktingbarn som kommer till Sverige utan egna vårdnadshavare snabbare kommer ut i kommunerna och blir integrerade i det svenska samhället. För ungdomar i åldersgruppen 16-18 år kan eget boende i kommunen, kompletterat med stöd av kontaktfamilj/person som är godkänd av socialnämnden i kommunen, vara en tillräcklig stödinsats. Kommunens ansvar för att detta stöd ges finns inskrivet i socialtjänstlagen (1980:620).

Jag bedömer att de ökade kostnader för ersättning till kommunerna som kan uppstå blir marginella och bör rymmas inom anslagna medel på anslaget Ersättning till kommunerna för åtgärder för flyktingar m.m. Jag bedömer vidare att de ökade kostnader för ersättning till kommunerna som kan uppstå mer än väl bör uppvägas av minskade kostnader för förläggningsboende.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
godkänna vad jag anfört om ändring av reglerna för ersättning för
barn utan egna vårdnadshavare

[7] D 8. Lån till hemutrustning för flyktingar m.fl.

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett förslagsanslag på
52 500 000 kr. Av anslaget får inte 1 892 000 kr. disponeras till följd av att ingående mervärdesskatt inte skall belasta anslaget utan avräknas mot inkomsttitel.

Enligt förordningen (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlännningar kan endast utlännningar som fyllt 18 år vid tiden för det första mottagandet i en kommun beviljas lån till hemutrustning. Centrala studiestödsnämnden (CSN) har föreslagit en komplettering av förordningen med en bestämmelse om undantag från denna regel om det finns särskilda skäl. Ändringen skulle innebära att ungdomar i åldern 17-18 år, som anländer till Sverige utan egna vårdnadshavare och tas emot i en kommun innan de fyllt 18 år vid särskilda skäl bör kunna erhålla lån till hemutrustning när de fyllt 18 år.

En sådan komplettering av nu gällande regelverk överensstämmer enligt min mening med intentionerna bakom reformen med lån till hemutrustning i stället för bidrag. För att undvika ett bidragsberoende bör därför under vissa förhållanden lån även kunna beviljas denna grupp. Regeländringen uppges även ha betydelse för invandrarverkets möjligheter att kommunplacera ensamma flyktingbarn i åldersgruppen 17-18 år.

De flyktingar det kan vara fråga om är främst ensamma flyktingbarn i åldern 17-18 år, som först tas emot i familjehem eller grupphem och som när de fyllt 18 år flyttar till möblerad eller omöblerad lägenhet. En förutsättning bör vara att de inte tidigare erhållit bidrag till hemutrustning eller har egen förmögenhet som kan bekosta inköp av hemutrustning.

Jag bedömer att kostnadsökningarna för en sådan regeländring blir ytterst marginell. De ökade kostnaderna under budgetåret 1991/92 bör kunna rymmas inom ramen för anslagna medel.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
godkänna vad jag anfört om ändring av reglerna för lån till
hemutrustning för flyktingar m.fl.

[8] D 9. Utlänningsnämnden

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Föredragandens överväganden

I prop. 1991/92: 30 om en särskild nämnd för utlänningsärenden har regeringen föreslagit riksdagen att en fristående myndighet, utlänningsnämnden, inrättas för överprövningsuppgifter i utlänningsärenden. Nämnden avses börja arbeta den 1 januari 1992.

I propositionen angavs att regeringen skulle återkomma med beräkningar av anslagsbehovet för budgetåret 1991/92 för den nya nämnden. Tidigare i dag har chefen för arbetsmarknadsdepartementet anmält de minskade anslagsbehov som samtidigt uppkommer i departementet (- 8 419 000 kr.).

Dimensionering:

Utlänningsnämnden bör ha en sådan flexibilitet att den med befintliga resurser, organisatoriskt och anslagsmässigt, kan anpassa verksamheten till fluktuationer i ärendetillströmningen. Jag bedömer att nämnden på helårsbasis bör dimensioneras för att avgöra 4 000 - 6 000 överklaganden i asylärenden. Därjämte skall den ha kapacitet för övriga överprövningsuppgifter i utlänningsärenden. För en basorganisation med ca 60 anställda beräknar jag helårskostnaden till 26 milj.kr. Vid etableringen tillkommer anskaffningar och installationer för 3 milj.kr. (engångsutgifter).

För perioden den 1 januari - den 30 juni 1992 blir därmed anslagsbehovet för utlänningsnämndens basorganisation 16 milj.kr.

Extra resurser för balansavarbetningar:

Enligt vad jag nu kan bedöma, kommer den nya nämnden att få överta

en balans av ca 5 800 överklagade asylärenden den 1 januari 1992. Med den föreslagna dimensioneringen av utlänningsnämndens basorganisation bör en normal balans i det ordinarie arbetet ligga på 1 000 - 1 500 asylärenden. Ett ärende brukar i genomsnitt beröra 2-3 asylsökanden.

Detta är en fullkomligt oacceptabel situation, såväl med tanke på de människor som väntar på besked om sin framtida tillvaro som ur statsfinansiell synpunkt. En snabb avarbetning av dessa ärenden är nödvändig. Varje ärende som nu handläggs av arbetsmarknadsdepartementet kostar i genomsnitt ca 21 000 kr. i månaden enbart i kostnader för att hysa den eller de aktuella personerna i en förläggning. Den månatliga merkostnaden för förläggningsvistelser som beror på att ärenden väntar längre än normalt på ett avgörande kommer därmed att uppgå till 90 - 100 milj.kr.

Jag föreslår mot den bakgrunden att utlänningsnämndens basorganisation tillfälligt förstärks med ytterligare ca 40 anställda. Såvitt nu kan bedömas, behöver avarbetningen av ackumulerade ärenden pågå till månadsskiftet januari - februari 1993.

Jag beräknar kostnaderna för förstärkning av basorganisationen under perioden den 1 januari - den 30 juni 1992 till 8,7 milj.kr. Av dessa medel avser 2,1 milj.kr. engångsutgifter för att kunna förstärka basorganisationen.

Summering av anslagsbehovet:

Det sammanlagda anslagsbehovet för basorganisation och tillfällig förstärkning för budgetåret 1991/92 uppgår till 24,7 milj.kr., varav engångsvis 5,1 milj.kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Utlänningsnämnden* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 24 700 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Friggebo vad avser p. 1 och statsrådet Lundgren vad avser p. 2

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Elfte huvudtiteln

B. Bostadsförsörjning m.m.

[1] B 11. Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Under denna rubrik finns i statsbudgeten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag på 25 milj. kr.

Från anslaget betalas ut bidrag för ny- och ombyggnad av musei-, teater- och konsertlokaler som tillhör någon annan än staten. Bidrag lämnas med högst 30 procent av kostnaderna vid nybyggnad och med högst 50 procent vid ombyggnad. Bestämmelser om bidrag finns i förordningen (1990:513) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler.

Riksdagen fastställer varje år ramar för beslut om bidrag för ny- och ombyggnad av sådana lokaler. För budgetåret 1991/92 är ramen fastställd till 25 milj.kr. (prop. 1990/91:100 bil. 13, BoU11, rskr. 159).

Efterfrågan på stöd är för närvarande större än tillgången på medel. Under budgetåret 1990/91 inkom ansökningar till en total kostnad av 225 milj.kr.

Som en av regeringens åtgärder för att främja sysselsättningen förordar jag att ramen för beslut om bidrag tillfälligt under budgetåret 1991/92 höjs med 25 milj.kr. till 50 milj.kr. Ramvidgningen bör användas för stöd främst inom de län där investeringar i icke-statliga kulturlokaler är särskilt angelägna ur arbetsmarknadssynpunkt.

- Med hänsyn till den tid som förflyter mellan beslut om bidrag och utbetalning av bidrag bedömer jag att den ökning av ramen som jag förordar inte medför ökade utgifter under det innevarande budgetåret. Något anslag på tilläggsbudget behöver därför inte anvisas.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

med ändring av sitt tidigare beslut medge att beslut om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler under budgetåret 1991/92 meddelas inom en ram om 50 000 000 kronor.

Regeringen har nyligen föreslagit riksdagen (prop. 1991/92:56) att det den 1 januari 1992 införs statliga kreditgarantier för ny- och ombyggnad av permanenta bostäder. Det innebär bl.a. att riksdagens beslut (prop. 1990/91:34, BoU4, rskr. 92) om att inrätta en nämnd för kreditgarantier för bostäder fullföljs. Nämnden har sedermera i sin instruktion (SFS 1991:1274) benämnts statens bostadskreditnämnd. Långsiktigt skall kostnader för nämndens administration och förluster täckas med avgifter för kreditgarantier. Medlen skall placeras i riksgäldskontoret till marknadsmässig ränta. För att täcka vissa kostnader för att nämnden skall kunna inleda sin verksamhet har riksdagen i det tidigare nämnda beslutet anvisat ett reservationsanslag på 5 milj.kr.

Med hänsyn till att nämnden kommer att belastas av vissa kostnader av engångskaraktär, bl.a. för datasystem, innan avgifter har betalats i tillräcklig omfattning bör nämnden ges möjligheter att utjämna sin likviditet. Det behövs vidare mer långsiktiga utjämningsmöjligheter som hänger samman med att det kortsiktigt kan vara svårt att balansera avgifter och kostnader. Avgiftsförändringar förutsätter tills vidare beslut av regeringen och får genomslag efter relativt lång tid. Jag förordar därför att nämnden ges möjlighet att utnyttja en rörlig kredit i riksgäldskontoret. Regeringen bör inom en ram som anges av riksdagen få besluta om hur stor kredit som får utnyttjas. Ramen bör bestämmas till 50 milj.kr.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

bemyndiga regeringen att besluta om en rörlig kredit i riksgäldskontoret för statens bostadskreditnämnd inom en ram om 50 000 000 kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet P. Westerberg vad avser p. 1, 2 och 4 samt statsrådet Hörnlund vad avser p. 3

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Tolfte huvudtiteln

A. Industridepartementet¹

[1] A 1. Industridepartementet

I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag på 48 000 000 kr. Av detta får högst 42 404 000 kr. användas för löner. Från anslaget bestrids kostnaderna för näringsdepartementet som den 22 oktober 1991 trädde i industridepartementets ställe.

Den ökande internationaliseringen inom näringsdepartementets olika verksamhetsområden medför att arbetsuppgifter i departementet förändras. Departementet behöver t.ex. ägna ökad uppmärksamhet åt pågående och planerade harmoniseringssträvanden inom EG och åt konsekvenserna för det svenska näringslivet av att nya marknader öppnas. Detta ställer krav på fördjupad kompetens och mer aktivt deltagande i arbetsuppgifter på det internationella området. Vidare har en effektivisering av den interna ekonomiadministrationen inletts. För dessa ändamål har jag beräknat ett ytterligare medelsbehov på 1 300 000 kr. för budgetåret 1991/92. I beloppet ingår kostnader för ett utbyggt datorstöd.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till Industridepartementet¹ på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 1 300 000 kr.

¹ Anslaget avser nuvarande näringsdepartementet

[2] F 11. Styrelsen för teknisk ackreditering: Bidrag till riksmätplatsverksamhet

Riksmätplatserna är en nationell resurs av stor betydelse för den svenska industrins internationella konkurrenskraft. Deras verksamhet finansieras genom bidrag från detta anslag och kalibreringsintäkter samt genom riksmätplatsernas egna bidrag. För innevarande budgetår har riksdagen anvisat ett reservationsanslag på 8 776 000 kr.

Föredragandens överväganden

Enligt lagen (1989:164) om kontroll genom teknisk provning och om mätning kan endast statliga myndigheter vara riksmätplatser och därmed mottaga bidrag från anslaget. I prop. 1990/91:100 bil. 14 föreslogs att medel från anslaget under budgetåret trots detta skulle kunna utgå till FFVs mätplats-verksamhet, som på grund av FFVs omvandling till aktiebolag inte längre bedrivs i en myndighet. En förutsättning var att styrelsen för teknisk ackreditering och FFV kom överens om att verksamheten skulle bedrivas vidare under samma former och villkor som gäller för riksmätplatsverksamheten, innefattande bl.a. att verksamheten står under ackrediteringstyrelsens tillsyn.

En motsvarande situation har nu uppkommit beträffande riksmätplatsen för tid och frekvens. Televerket är sedan många år riksmätplats för tid och frekvens samt uppbär härför årligen bidrag från anslaget för denna verksamhet. Genom att televerket nu delvis bolagiserats och riksmätplatsverksamheten i samband därmed överförs till Televerket Utveckling AB, kan televerket inte längre formellt kvarstå som riksmätplats. Att bygga upp en motsvarande instrumentering och kompetens hos en annan statlig institution är förenat med betydande kostnader.

I budgetpropositionen anmälades att styrelsen för teknisk ackreditering i myndighetsspecifika direktiv för sin fördjupade anslagsframställning avseende budgetåren 1992/93 - 1994/95 fått i uppdrag att bl.a. överväga möjliga effektiviseringsåtgärder inom riksmätplatssystemet. Ackrediteringstyrelsen har i sin anslagsframställning nu redovisat detta uppdrag och föreslår bl.a. att den nuvarande lagstiftningen skall ändras så att såväl statliga myndigheter som privatsrättsliga organ som uppfyller kraven på opartiskhet och kompetens skall kunna utses till riksmätplatser. Detta förslag kommer att behandlas i den kommande budgetpropositionen till innevarande riksmöte.

Mot denna bakgrund föreslår jag att bidrag från anslaget under innevarande budgetår skall kunna utbetalas till Televerket Utveckling ABs mätplatsverksamhet under förutsättning att ackrediteringstyrelsen och bolaget kommer överens om att verksamheten bedrivs vidare under samma former och villkor som gäller för riksmätplatser, innefattande bl.a. att verksamheten står under tillsyn av styrelsen för teknisk ackreditering.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
godkänna att medel från anslaget Styrelsen för teknisk ackreditering:
Bidrag till riksmätplatsverksamhet skall kunna utbetalas till Televerket
Utveckling ABs mätplatsverksamhet.

G. Regional utveckling

[3] G 1. Lokaliseringsbidrag m.m.

Under denna rubrik har på statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisats ett reservationsanslag på 350 milj.kr.

Över anslaget anvisas numera medel till följande ändamål:

- lokaliserings- och utvecklingsbidrag som beviljas av närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) eller regeringen,
- lån till privata regionala investmentbolag samt
- viss administration, uppföljning och utvärdering av det regionalpolitiska företagsstödet m.m.

Det regionalpolitiska företagsstödet har varit av stor betydelse under de senaste åren för att skapa nya arbetstillfällen i regionalpolitiskt utsatta orter och regioner. Genom beslut under de två senaste budgetåren beräknas således ca 10 000 nya arbetstillfällen tillkomma med hjälp av detta stöd. Dessa nya arbetstillfällen innebär också att resurser i form av underutnyttjad arbetskraft och samhällelig infrastruktur kan tas till vara på ett sätt som innebär ekonomisk vinning för hela landet.

Efterfrågan på lokaliserings- och utvecklingsbidrag har således varit stor under de senaste åren. Trots en successivt ökad delegering av beslutanderätten till länsstyrelserna har därför medelsbrist uppstått på detta anslag, som disponeras av NUTEK och regeringen. Under innevarande budgetår har NUTEK och regeringen hittills beslutat om lokaliserings- och utvecklingsbidrag m.m. för sammanlagt över 200 milj.kr.

En översiktlig genomgång av kända projekt för vilka beslut skall fattas på central nivå visar att det sammanlagda beloppet för ansökningar om lokaliserings- och utvecklingsbidrag för närvarande uppgår till ca 700 milj.kr. Eftersom så kort tid av budgetåret förlutit kan härutöver ett antal ansökningar om bidrag till ytterligare projekt förväntas.

Jag anser att det i nuvarande lågkonjunktur är särskilt angeläget att ta till vara denna investeringsvilja för att förverkliga ytterligare investeringsprojekt i regionalpolitiskt prioriterade regioner. För beslut om lokaliserings- och utvecklingsbidrag, som beviljas av NUTEK och regeringen, beräknar jag nu mot bakgrund härav ett sammanlagt behov av medelstillkott på 200 milj.kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Lokaliseringsbidrag m.m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för
budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 200 000 000 kr.

I. Övrig näringspolitik

[4] Behov av författningsändringar i samband med
inrättandet av en ny näringspolitisk myndighet

Den 1 juli 1991 inrättades närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK) varvid statens energiverk (STEV), statens industriverk (SIND) och styrelsen för teknisk utveckling (STU) lades ner. Utredningen om en ny näringspolitisk myndighet (I 1991:03) hade enligt sina direktiv (Dir. 1991:15) bl.a. till uppgift att lämna förslag till ändringar i berörda författningar. De flesta föreslagna ändringarna är endast av formell natur och innebär att de uppgifter som enligt dessa författningar tidigare åvilat någon av de nu nedlagda myndigheterna övertas av NUTEK.

Vid sin översyn av nödvändiga författningsändringar föreslog utredningen att förordningen (1973:568) om vissa uppgifter från rörelseidkare skulle upphävas.

Enligt denna förordning är den som i landet driver rörelse skyldig att på anmodan av SIND lämna de uppgifter som behövs för SINDs utredande verksamhet. Den som underlåter att fullgöra den av SIND föreskrivna uppgiftsskyldigheten eller uppsåtligen eller av oaksamhet lämnar oriktig uppgift kan dömas till böter. Anledningen till att denna uppgiftsskyldighet infördes var att allmänna utredningar rörande branchförhållanden m.m. utgjorde en viktig del av SINDs verksamhet. Under senare år har branschutredningarna minskat i betydelse och enligt uppgifter från SIND har 1973 års förordning inte kommit att tillämpas. Förordningen framstår som otidsenlig och SINDs rätt att avkräva en rörelseidkare uppgifter om hans rörelse för inte föras över till NUTEK. Om uppgifter behövs från företag för genomförande av utredningsuppgifter bör verket söka få tillgång till uppgifterna genom samverkan med företagen eller med berörda branschorganisationer. I de fall uppgifter behövs för prövningen av en ansökan om t.ex. stöd eller tillstånd bör NUTEK - liksom tidigare STEV, SIND och STU - kunna begära in uppgifterna i enlighet med på dessa områden gällande föreskrifter. Mot bakgrund härav bör, som utredningen föreslagit, förordningen upphävas. Förordningen reglerar sådant som enligt den nuvarande regeringsformen kräver lagform och förordningen skall därför upphävas genom lag.

Frågans beskaffenhet är sådan att lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande behöver därför inte inhämtas.

Upprättade lagförslag

Prop. 1991/92:25

Bilaga 11

I enlighet med vad jag nu har anfört har det inom näringsdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1902:71) om elektriska anläggningar,
2. lag om ändring i lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto,
3. lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,
4. lag om ändring i vattenlagen (1983:291),
5. lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige,
6. lag om ändring i lagen (1984:1090) om inbetalning på förnyelsekonto,
7. lag om upphävande av förordningen (1973:568) om vissa uppgifter från rörelseidkare.

Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som underbilaga 1.

Jag har i detta ärende samrått med statsråden Laurén och Lundgren.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

anta förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1902:71) om elektriska anläggningar,
2. lag om ändring i lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto,
3. lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,
4. lag om ändring i vattenlagen (1983:291),
5. lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige,
6. lag om ändring i lagen (1984:1090) om inbetalning på förnyelsekonto,
7. lag om upphävande av förordningen (1973:568) om vissa uppgifter från rörelseidkare.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1902:71) om elektriska anläggningar

Prop. 1991/92:25

Bilaga 11

Underbilaga 1

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1902:71) om elektriska anläggningar¹

att i 19 och 31 §§ orden "statens energiverk" skall bytas ut mot "närings- och teknikutvecklingsverket".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto² att i 3, 6, 11, 13, 14 och 19 §§ orden "statens industriverk" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "närings- och teknikutvecklingsverket" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

¹Senaste lydelse av

19 § 1988:218

31 § 1988:218

²Senaste lydelse av

3 § 1983:670

6 § 1990:381

11 § 1987:662

13 § 1983:670

14 § 1990:381

19 § 1990:381

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto

Prop. 1991/92:25

Bilaga 11

Underbilaga 1

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto¹ att i 3, 6, 11, 13, 14 och 19 §§ orden "statens industriverk" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "närings- och teknikutvecklingsverket" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

Förslag till

Lag om ändring i vattenlagen (1983:291)

Härigenom föreskrivs i fråga om vattenlagen (1983:291)² att i 11 kap. 8 § orden "statens energiverk" skall bytas ut mot "närings- och teknikutvecklingsverket".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

¹Senaste lydelse av

3 § 1986:1339

6 § 1990:389

7 § 1985:472

11 § 1987:663

13 § 1983:671

14 § 1990:389

19 § 1990:389

²Senaste lydelse av

11 kap. 8 § 1986:326

Förslag till

Prop. 1991/92:25

Lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige

Bilaga 11

Underbilaga 1

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige att i 6 § orden "styrelsen för teknisk utveckling" skall bytas ut mot "närings- och teknikutvecklingsverket".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984:1090) om inbetalning på förnyelsekonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:1090) om inbetalning på förnyelsekonto¹ att i 3, 6, 11, 13, 14 och 19 §§ orden "statens industriverk" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "närings- och teknikutvecklingsverket" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

Förslag till

Lag om upphävande av förordningen (1973:568) om vissa uppgifter från rörelseidkare

Härigenom föreskrivs att förordningen (1973:568) om vissa uppgifter från rörelseidkare skall upphöra att gälla vid utgången av år 1991.

¹Senaste lydelse av

3 § 1986:1341

6 § 1990:395

11 § 1987:664

14 § 1990:395

19 § 1990:395

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 31 oktober 1991

Föredragande: statsrådet Wibble vad avser p. 1 och p. 5 samt statsrådet Hellsvik vad avser p. 2-4

Anmälan till tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92

Trettonde huvudtiteln

C. Statistik, förvaltning m.m.

[1] C 15. Folk- och bostadsräkningar

Över detta reservationsanslag finansieras 1990 års folk- och bostadsräkning (FoB 90). För innevarande år uppgår budgeten till 16 874 000 kr. Totalkostnaden i 1988 års prisnivå för FoB 90 är 180 milj.kr. fördelat på budgetåren 1989/90-1992/93 (prop. 1988/89:91). Av denna kostnad ansvarar statistiska centralbyrån (SCB) för 104 milj. kr.

SCB har anmält behov av tilläggsanslag på 8 801 000 kr. för att kunna fullgöra FoB 90 enligt ursprungsplanerna. Orsaken till kostnadsökningen är den oväntat låga svarsfrekvensen som verket ej kunnat förutse och de därmed sammanhängande höga uppföljningskostnaderna.

SCB har även anmält behov av att tidigarelägga ett medelsutnyttjande på 8 200 000 kr. för FoB 90 jämfört med den ursprungliga planen. Detta beror på det påskyndande av produktionsprocessen som blivit möjlig genom tillämpning av ny produktionsteknik. SCB anser att detta är mycket angeläget för användarna.

Föredragandens överväganden

Min principiella uppfattning är att folk- och bostadsräkningar skall genomföras högst vart tionde år. När emellertid redan nära 180 milj. kr. lagts ner på FoB 90 vore det uppenbart orimligt att inte kunna slutföra undersökningen. Min bedömning är att FoB 90 bör slutföras enligt planerna och att de ökade kostnaderna skall finansieras genom en omprioritering från anslag C 2. statistiska centralbyrån: statistik, register och prognoser till anslag C 15 Folk- och bostadsräkningar.

Jag delar SCBs uppfattning att den tidigareläggning som den nya produktionstekniken möjliggjort är av stort värde för de som använder statistiken. Jag föreslår därför att 8 200 000 kr. av de budgeterade

kostnaderna för budgetåret 1992/93 ställs till förfogande redan budgetåret 1991/92.

Prop. 1991/92:25
Bilaga 12

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Folk- och bostadsräkningar* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 8 200 000 kr. för en tidigareläggning av FoB 90
godkänna att 8 800 000 kr. omfördelas från anslag C 2. Statistiska centralbyrån: statistik, register och prognoser till anslag C 15. folk och bostadsräkningar i enlighet med vad som ovan anförts.

E. Polisväsendet

[2] E 1. Rikspolisstyrelsen

Polisverksamheten är personalintensiv. Behovet av poliser har under en följd av år varit större än antalet färdigutbildade poliser. Många polis-tjänster, framför allt i storstäderna, har därför varit vakanta.

Antagningen av polisaspiranter ökade från 600 till 800 under budgetåret 1990/91. För innevarande budgetår gjordes bedömningen att en återgång till en antagningsnivå av 600 aspiranter skulle vara tillräcklig för att personalsituationen inom polisen skulle ha bringats i balans inom några år. En förnyad prövning av frågan skulle dock göras under hösten 1991.

En genomgång av personalsituationen inom polisen visar en förbättring av vakansläget. Trots detta är personalläget bekymmersamt. Rikspolisstyrelsen har hos regeringen anmält behov av ytterligare polis-aspiranter under innevarande budgetår.

Det är angeläget att snabbt förbättra personalläget inom polisen. In-tagningen till polishögskolan bör därför redan innevarande budgetår ökas med ytterligare 100 aspiranter till totalt 700 polisaspiranter.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Rikspolisstyrelsen*, på tilläggsbudget I till statsbudgeten, för budgetåret 1991/92 anvisa ett förslagsanslag på 19 000 000 kr.

[3] E.5 Utrustning m.m. för polisväsendet

Fotbolls-EM

Rikspolisstyrelsen har för att täcka de extra kostnader som beräknas uppstå för polisen till följd av fotbolls-EM år 1992 hemställt att ca 145 milj. kr. ställs till polisens förfogande.

Fotbolls-EM kommer att kräva en extraordinär polisiär insats. Av de yrkade medlen hänför sig ca 88 milj. kr. till personalkostnader såsom

lönemerkostnader och resekostnader i samband med kommenderingen. För utbildning yrkas ca 10 milj. kr. och för anskaffning av utrustning ca 38 milj. kr. Kostnader för viss bevakning m.m. har beräknats till ca 9 milj. kr.

Den polisiära insatsen i samband med fotbolls-EM torde bli den största hittills i Sverige. Det är av stor vikt att polisen kan upprätthålla lag och ordning i samband med evenemanget. Det är också uppenbart att insatserna i samband med fotbolls-EM inte kan tillåtas att ta så stor del av polisens resurser i anspråk att polisen inte kan fullgöra sina uppgifter i övrigt på ett tillfredsställande sätt.

Till en del bör polisens behov av medel med anledning av fotbolls-EM kunna tillgodoses genom att polisen för ändamålet får använda 64,5 milj. kr. inom ramen för anvisade medel för budgetåret 1991/92 för att bekosta merkostnader till följd av polisiära insatser vid fotbolls-EM. Medlen bör få användas såväl till anskaffning av utrustning som till andra kostnader som hänför sig till polisinsatsen i samband med fotbolls-EM. Vissa investeringar för andra ändamål får till följd härav senareläggas.

Härutöver bör särskilda medel för kostnader i samband med fotbolls-EM tillföras under ett tillfälligt anslag, som jag behandlar i det följande.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att godkänna vad jag har förordlat om dispositionen av medel under reservationsanslaget, Utrustning m.m. för polisväsendet.

[4] E 9. Vissa merkostnader för fotbolls-EM

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för innevarande budgetår.

Jag har i det föregående under anslaget E 5. Utrustning m.m. för polisväsendet redogjort för min bedömning vad avser polisväsendets kostnader för fotbolls-EM. Jag har därvid angett att särskilda medel bör tillföras polisväsendet för dessa tillfälliga kostnadsökningar. Ett nytt reservationsanslag bör därför föras upp på tilläggsbudget för innevarande budgetår.

På anslaget bör rikspolisstyrelsen anvisas 55 milj. kr. Jämte de medel som anvisats för ändamålet på anslag E 5. enligt det föregående står därmed ca 119,5 milj. kr. till rikspolisstyrelsens disposition på reservationsanslag för kostnader i anledning av fotbolls-EM. Övriga kostnader som uppstår för polisen i anledning av fotbolls-EM får finansieras genom omprioriteringar.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

för *Vissa merkostnader för fotbolls-EM* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92 anvisa ett reservationsanslag på 55 000 000 kr.

[5] Dispositionen av anslag till departement och myndigheter vid ändrad fördelning av ärenden

Regeringen begärde i årets budgetproposition (prop. 1990/91:100 bil. 2) ett generellt bemyndigande av riksdagen att, vid organisatoriska förändringar inom regeringskansliet som hänger samman med omfördelningar av arbetsuppgifterna, få disponera anvisade anslag på ett annorlunda sätt än det för vilket anslagen beräknats. Riksdagen lämnade det begärda bemyndigandet (FiU20, rskr. 132), som således är begränsat till att avse förändringar inom regeringskansliet.

I samband med de organisationsförändringar som nu genomförs inom regeringskansliet är avsikten att överföra vissa frågor, som för närvarande handläggs i civildepartementet, till de s.k. stabsmyndigheterna, dvs. statskontoret, riksrevisionsverket och statens arbetsgivarverk. Detta medför att anvisade anslag till stabsmyndigheterna kan behöva överskridas, medan anslaget till civildepartementet kommer att belastas i mindre utsträckning än vad som beräknats när anslaget anvisades. Regeringen bör därför inhämta riksdagens bemyndigande att disponera om anvisade anslag till civildepartementet och vederbörande myndigheter på det sätt som föranleds av omorganisationen. Jag vill betona att detta inte skall leda till någon nettoökning av statsbudgetens utgifter.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

bemyndiga regeringen att om disponera anvisade anslagsmedel för budgetåret 1991/92 mellan civildepartementet samt statskontoret, riksrevisionsverket och statens arbetsgivarverk i enlighet med vad jag förordat i det föregående.

Förteckning

Prop. 1991/92:25
Bilaga 13

över anslag som regeringen begär i samlingspropositionen om anslag på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1991/92.

II. Justitiedepartementet

E5	Utrustning för kriminalvården, <i>reservationsanslag</i>	6 000 000
----	---	-----------

III. Utrikesdepartementet

D2	Sveriges Riksradios programverksamhet för utlandet, <i>reservationsanslag</i>	6 772 000
F2	Konferens om säkerhet och samarbete i Europa (ESK), <i>förslagsanslag</i>	2 200 000

IV. Försvarsdepartementet

A2	Utredningar m.m., <i>reservationsanslag</i>	4 600 000
----	---	-----------

V. Socialdepartementet

G13	Medel för utbildning av statens hundskola, <i>förslagsanslag</i>	7 000 000
-----	---	-----------

VI. Kommunikationsdepartementet

A4	Särskilda avvecklingskostnader av Transportrådet, <i>reservationsanslag</i>	3 201 000
G7	Åtgärder inom den civila delen av totalförsvaret, <i>reservationsanslag</i>	1 980 000
I2	Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, <i>reservationsanslag</i>	20 000 000
K2	Vissa produktivitets och sysselsättnings- främjande åtgärder inom kommunikations- departementets område, <i>reservationsanslag</i>	1 500 000 000

VII. Finansdepartementet

C3	Vissa investeringar m.m., <i>reservationsanslag</i>	950 000 000
----	---	-------------

VIII. Utbildningsdepartementet

B8	Bidrag till driften av det kommunala offentliga skolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	50 000 000
D10	Lokala och individuella linjer samt fristående kurser, <i>reservationsanslag</i>	20 950 000
E25	Polarforskning, <i>reservationsanslag</i>	14 000 000
G28	Kulturmiljövård, <i>reservationsanslag</i>	50 000 000
I2	Inredning och utrustning av lokaler vid högskole- enheterna m.m., <i>reservationsanslag</i>	5 400 000

<i>IX. Jordbruksdepartementet</i>		
B13	Omställningsåtgärder i jordbruket m.m., <i>förslagsanslag</i>	1 678 500 000
<i>X. Arbetsmarknadsdepartementet</i>		
A2	Utredningar m.m., <i>reservationsanslag</i>	4 000 000
A5	Internationell samverkan inom ramen för flykting- och immigrationspolitiken m.m., <i>reservationsanslag</i>	4 000 000
B2	Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, <i>reservationsanslag</i>	3 285 000 000
C7	Särskilda åtgärder för arbetshandikappade, <i>reservationsanslag</i>	275 000 000
D9	Utlänningsnämnden, <i>förslagsanslag</i>	24 700 000
<i>XII. Industridepartementet</i>		
A1	Industridepartementet, <i>förslagsanslag</i>	1 300 000
G1	Lokaliseringsbidrag m.m., <i>reservationsanslag</i>	200 000 000
<i>XIII. Civildepartementet</i>		
C15	Folk och bostadsräkningen, <i>reservationsanslag</i>	8 200 000
E1	Rikspolisstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	19 000 000
E9	Vissa merkostnader för fotbolls-EM, <i>reservationsanslag</i>	55 000 000
Summa		8 196 803 000

